PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za vse leto..... $5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto ... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 115. — ŠTEV. 115. NEW YORK, SATURDAY, MAY 15, 1920. — SOBOTA, 15. MAJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

MINISTRSKI PRED. MILLERAND PROTI DELAVCEM

MILLERAND JE DAL ZAPRETI URADE STAVKARSKIH ORGANIZACIJ. — ZBOROVANJE JE PREPOVEDAL POD PRETVEZO, DA SO REVOLUCIJONARNA. — NEMIRI V ARLES IN V HAVRU.

Pariz, Francija, 14. maja. — Delavski glavni stan v Bourse du Travail je vlada zaprla za vse unije, ki stavkajo. Nestavkujoče organizacije imajo lahko tam svoja zborovanja, a pod pretvezo, da je bilo njih gibanje političnega in revolucijonarnega značaja, so bila prepovedana vsa zborovanja stavkarjev.

To je odgovor vlade na akcijo delavske federacije, ki je sklicala za danes dve novi stavki v podporo svojega programa. Ena teh stavk, namreč one izdelovalcev pohištva, bo imela komaj velik učinek na položaj, a ob istem času se hoče dosečI, da ne bodo imeli Parižani nikakih kuhanih jedil s tem, da so radikalci pozvali na stako delavce v plinarnah. Povpraševanje, katero se je vprizorilo danes med ljudmi, pa je pokazalo, da bodo številni ostli na delu in plinarne so izjavile, da bodo lahko dobavljale plin.

V Parizu ne trpi občinstvo nikake neprilike razven te, da primanjkuje izvoščkov in taksi-kabov. Včeraj je bil praznik in Parižani so ga, kot ponavadi preživeli izven mesta. Nikjer ni bilo opaziti nobenega nereda ali omejitve prostosti.

Več manjših neredov pa se je završilo v Arles in v Havru. V splošnem pa se je vršil stavka na reden način, prav tako kot so zaltevali stavkarski voditelji.

Najnovejši predlog se glasi, da naj se pokliče na pomoč Mednarodni Sindikalizem, kateremu načeluje Leon Jouhaux. Kljub vsemu velikemu govoričenju ter pretnjam pa kažejo vsa znamenja, da so bili stavkarji poraženi, vsaj za enkrat.

Nikjer ni bilo opaziti splošnega oziva na poziv od strani stavkarjev z izjemo maloštevilnih unij in proti koraku vlade, ki je pričela z razpustom delavske federacije ni bilo nikakih resnih delavskih demonstracij. Čeprav so slednji pripravljeni udeležiti se protesta pa vendar niso voljni zastavkati, kadarkoli bi se izljubilo to radikalcem.

Voditelje stavke, in celega gibanja vznemirja tudi število štrajkarjev, ki so se vrnili na delo, ker so jim zapretili z odpustom. Vznemirja jih tudi veliko število delavcev, ki stopajo iz organizacij in vsled tega je mogoče, da bodo tekom par dni preklicali vse stavke ter posvetili vse svoje moči zakonitemu postopanju, katerega vlada zahteva.

Vrjetno je, da bo treba precej časa, predno se bo to izvršilo in predno bo prišlo vse zopet v red.

Istočasno pa so izvedli tudi na vlado mogočen pritisk, da slednja otvori pot za pogajanja, čeprav stoji ministrski predsednik neomajno na svojem prvotnem stališču, da je treba najprej zopet pričeti z delom.

Iz poloficijelnih poročil je razvidno, da bo ministrski predsednik pripravljen sestati se zopet z voditelji sindikalistov ter razpravljati žnjimi glede njih načrtov ter načrtov vlade, kakorhitro bi bila stavka preklicana.

NOVI JUGOSLOVANSKI PREDLOGI

ITALJANI NAJ DOBE ŠE NEKAJ OZEMLJA PRI SENOŽEČAH TRE GORO UČKO. — S TEM SI LAHKO ZAVARUJEJO PULJ. — HRVAŠKI KMETJE SE BAJE PUNTAJO. WILSONOVA ČRTA.

Buenos Aires, Argentina, 13. maja. — Tukajnji list "Nacion" je dobil od svojega posebnega poročevalca iz Rima poročilo, da je stavil jugoslovanski zunanji minister Trumbić Italjanom par predlogov, na podlagi katerih bi bilo mogoče priti do sporazuma.

Predlogi so baje sledeči:

Takozvana Wilsonova črta naj se pri Senožečah pomakne nekoliko bolj proti vzhodu, da bo dobila tam Italija še nekaj več ozemlja. Nadalje naj dobi italija v Istri goro Učko, da bo lahko zavarovala pristnišče Pulj.

Reka naj bo pod italjansko nadvlado, dočim naj reško pristanišče kontrolira Liga narodov.

Kot znano, je predsednik Wilson odredil, naj pripade dalmatinski otok Vis Italiji. Sedaj se pa čuje, da so sestavili vši tamošnji prebivalci poseben dokument, v katerem pravijo, da se bodo vsi izselili v tujino, če Jugoslavija ne dobi Visa. Mesto Visa bo Italija skorajgotovo dobila otok Črez, na katerem je peščica Italjanov.

Dunaj, Avstrija, 13 maja. — Sem so dospela poročila, da so se začeli hrvaški kmetje puntati vsled zadnjih vladnih odredb glede importa in eksporta. Baje so postavili ob vseh cestah straže, ki branijo ljudem nositi živež v mesta. V več krajih je prišlo do ostrih spopadov.

"SUSQUEHANNA" NE ODPLUJE

Za potovanje v staro domovino so se pojavile zopet nove težkoče. V Franciji je velika stavka, vsled česar francoski parniki, na katerih je navadno potovalo največ naših rojakov, ne vozijo. Kadar bo ta stavka končana in se bo zopet pričel redni potniški promet, bomo naznanili v "Glas Naroda".

Vsled te stavke je za Jugoslovane odprta samo Cosulich proga, katere parniki vozijo v Trst. Pa tudi tu so se pojavile ovire; parnik **"Susquehanna", ki bi bil imel odpluti 12. maja, je zopet preklican, tako da od parnika "Argentina", ki odpluje 5. junija, pa do parnika "President Wilson", ki odpluje 8. julija, nimamo na razpolago nobenga parnika.**

Oni rojaki, katerim smo sporočili, da smo za nje preskrbeli prostore na "Susquehanni", naj tedaj ne pridejo v New York v juniju, kakor jim je bilo naročeno, temveč šele okoli 4. julija, ker smo jih vpisali za parnik "President Wilson".

Vsem onim pa, ki so bili namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo, svetujemo, da ostanejo na svojih mestih in pri svojem delu, dokler ne bomo v našem listu sporočili, da so se razmere kaj izboljšale in je potovanje zopet odprto.

Frank Sakser.

SOCIJALISTIČNI PREDSED. KANDIDAT

Predsedniškim kandidatom socijalistične stranke je bil nominiran Debs ki je v ječi.

Eugene V. Debs, ki je zaprt radi prekršenja špionažne postave, je kandidat socijalistične stranke za predsednika Seymour Stedman je njegov tovariš na tiketu stranke kot kandidat za podpredstniško mesto.

Nominacija Stedmana se je izvršila na predvčerajšnji seji konvencije in to kljub temu, da je obstajalo pri velikm delu delegatov nagnenje, da nominirajo Kate Richards O'Hare. Ona je bila v resnici tudi predlagana, a je dobila glasove le 26 delegatov, ki so dobili gotova navodila glede nominacije. Stedman je dobil 106 glasov in pozneje se je proglasilo njegovo nominacijo za soglasno.

Kot je bilo pričakovati, je bil Debs soglasno nominiran. Glede nominacije Kate Richards O'Hare se je izjavilo, da se ne more postaviti dveh kandidatov, ki se nahajata v ječi. Enemu kandidatu mora biti dana prilika, da zastopa program stranke pred volilci in da ga razlaga. Računa se v veliki meri s tem, da bo Debs še pred volitvami prost, vendar pa so hoče na vsak način doseči, da stopi vsaj en izmed kandidatov pred narod.

Kar se tiče včeraj sprejetega programa, je gotova vsaj ena stvar. Ta program razodeva v veliko večji meri duha Stedmana kot pa duha Debsa, čeprav je Morris Hilquit zagotovil, da ponenja nominacija Debsa izzvanje kapitalističnega sistema. Izvršila se je, ker zastopa Debs bojujoče se, agresivino delo.

Delegat Tucker je šel tako daleč, da je proglasil ta program lažnjivim ter govor Hillquita, s katerim je vložil slednji ta program "kot pogrebni govor socijalističnih principijev".

Zagovorniki Hillquitovega programa so nato odgovorili, da je program, katerega je vložil Tucker, anarhističen in da predstavlja poskus, da bi se nadaljevalo z razkrojem, ki se je pričel baje pred cnim letom. Malo pa je manjkalo, da ni bil ta "anarhistični" program v resnici sprejet.

DVE DEŽELI SE BOJITA MADŽARSKEGA NAPADA.

Budimpešta, Ogrsko, 13. maja. Čeho-slovaške in rumunske čete so trdno zastražile proti Madžarski mejo, katero jim je določila mirovna konferenca v Parizu.

Obe deželi se bojita madžarskega izpada.

IZ ITALIJE.

London, Anglija, 13. maja. — Sklenjen je bil dogovor med parlamentarno skupino italijanskih ustavnih demokratov ter vlado, da bodo prvo imenovani sodelovali z vlado, koje program bo kril osnovne točke one stranke. Tako se glasi v nekem Reuter-jevem poročilu iz Rima.

Ljudska parlamentarna skupina je tudi sklenila rešitev sedanje ministerijalne krize v Italiji na temelju jasno določenega programa drznih reform. Na podlagi takega programa bi bila pripravljena vdeležiti se stvorjenja nove vlade.

GENERAL PALAEZ V TAMPICO.

Washington, D. C., 13. maja. — Danes je dospel na čelu svojih čet v Tampico general Palaez ter se pridružil tamošnjim ustašem. Prebivalstvo pa je navdušeno pozdravilo. Njegova armada šteje skoraj tisoč mož

CARRANZA SE TRDNO DRŽI

Carranzova armada si na vse načine prizadeva, da ujide iz oprijema ustašev proti severu.

Vera Cruz, Mehika, 14. maja. — Čete generala Carranze, katero se ustaši pregnali iz postojank severno od San Marco v državi Puebla, so se zopet ustavile soglasno s poročili, ki so ravnokar dospela semkaj. Pričeli so se zopet ostri boji. Poročilo pravi, nadalje, da napreduje del armade prejšnjega predsednika v severni smeri proti Hidlago, očividno v namenu, da otvori pot za preostale čete, ki so še vedno zveste Carranzi.

Ustaške čete pod generalom Copeda so napadle zadnjo stražo Carranzove armade ter zajele dva vlaka. Včeraj opoldne so bile ustaške čete zapletene v boj ob tri milje dolgi črti. Te ustaške oddelke sta privedla na lice mesta generala Sanchez in Gonzales.

General Rocha, ustaški voditelj, ki je vprizoril drzen napad na vlake predsednika Carranze severno od San Marcos, je bil tekom boja vjet ter na mestu usmrčen.

IRSKA KOT ANGLEŠKA TRDNJAVA.

London, Anglija, 14. maja. — Dublinski poročevalec lista Daily Grafic pravi v svojem sporočilu na list, da so oblasti sestavile natančen načrt za podjarmljenje Irske s pomočjo vojaške oblasti.

Poročevalec dostavlja, da je angleški kabinet odobril ta načrt.

Soglasno s tem načrtom hočejo vojaške oblasti po celem otoku postaviti na stotine lesenih hiš, sličnim onim, katere je zgradil Kitchener v Transvaalu v južni Afriki. V teh kočah bodo nastanjeni vojaki, oboroženi s strojnimi puškami, bombami in brezžičnimi brzojavi.

Kavalerijski škadroni so še sedaj nastanjeni v malih lesenih kočah v različnih delih Irske. Vojaške oblasti bodo dobile veliko število tankov, oboroženih motornih vozov ter velikih avtomobilov za prevoz čet, kakorhitro bo angleška vlada odobrila to zadevni načrt.

SKRIVNOSTEN POŽAR NA "IMPERATORJU".

London, Anglija, 14. maja. — Nadaljni skrivnostni požar je izbruhnil na krovu prejšnjega nemškega parnika "Imperator", katerega so prevzeli Angleži. Požar je izbruhnil v zgodnji jutranji uri v kpitanski kabini. Resno škodo so preprečili ognjegasci, ki so takaj dospeli na lice mesta ter zadušili plamen. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Ti nepojasnjeni požari na parnikih, katere je izgubila Nemčija in ki so bili izročeni zaveznikom, so izbruhnili več kot enkrat ne le tekom potovanja ladij temveč tudi v pristaniščih, a dosedaj niso bile oblasti še nikdar v stanu ugotoviti, kaj je bil vzrok teh požarov.

NOVA VLADA V MEHIKI.

Washington, D. C., 11. maja. — Kakorhitro je nastopil popolen konec Carranzovega režima v Mehiki, je bila osnovana nova vlada z generalom Adolfom de la Huerta na čelu. Nova vlada si predvsem želi priznanja od strani Zdr. držav. Neka tozadevna brzojavka je še dospela iz Sonore, kjer je sedež nove mehiške vlade.

NEWYORŠKI DELAVCI ZAHTEVAJO PIVO

Izvrševalni odbor državne delavske federacije je pozval governerja naj podpiše predlogo.

Albany, N. Y., 14. maja. — Izvrševalni odbor državne delavske federacije je sklenil pozvati governerja Smitha, naj podpiše predlogo, katera dovoljuje izdelovanje in prodajo dva in 75 odstotnega piva. V tozadevni izjavi se glasi, da mora imeti delavec svoje pivo. Imenovan je bil tudi odbor, ki se bo oglasil jutri pri governerju ter pozval slednjega, naj podpiše predlogo. Čeprav je bil izvrševalni odbor delavske federacije sklican na sejo v namenu, da napravi načrte za nestrankarsko kampanjo tekom narodnih in državnih volitev v bodoči jeseni, koje namen bi bil sprejem zakonodaje, ugodne delavcem, je odbor po razpravljanju o stališču governerja Smitha napram socijalnim reformam in drugim dobrodelnim predlogom skoraj sklenil sprejeti Smith kot kandidata delavcev.

Do te akcije bo mogoče prišlo še tekom današnje seje.

— Delavstvo stoji za governerjem Smithom ter ceni njegovo lojalnost napram delavcem — je izjavil predsednik državne delavske federacije.

Sprejem resolucije, ki so ostro bičale zadrugo izdajalcev radi njih škodljivega delovanja v Albany, je imel za posledico objavo, da bo pričela federacija z aktivno kampanjo po celi deželi, koje namen je odvagati propagando delodajalcev, ki skušajo na vsak način škodovati delavcem.

V eni izmed resolucij, se glasi, da je izgon petih socijalističnih poslancev iz zakonodaje zasnoval ter izvedel Mark A. Dalley, zakonodajni zastopnik dotične organizacije. Z njegovo pomočjo so zamogli uspešno kovati zarote ter uničiti vse predloge za reformo dela, tikajočega se osemurnega delavnika, minimalnih plač ter zdravstvenega zavarovanja.

SPLOVLJENJE ITALIJANSKE BOJNE LADJE.

Rim, Italija, 13. maja. — Superdrednot Carcaciollo je bil spuščen v morje v navzočnosti admirala del Bono, poveljnika mornariškega departmenta, škofa iz Torenta ter več tisoč gledalcev. Nova bojna ladja zavzema 34,000 ton prostornine. Motorji, katere goni nafta, razvijajo 70,000 konjskih sil. Hitrost bojne ladje znaša 28 milj na uro. (Italjanski narod pa strada, dočim spuščajo take velikanske igrače v morje za zavarovanje plena, katerega je nagrabila Italija tekom zadnje vojne za demokracijo in prostost majhnih narodov. Evviva!)

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir	$ 3.00
100 lir	$ 5.70
300 lir	$16.50
500 lir	$27.50
1000 lir	$54.00

Denar nam poslati je najboljše po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser.

FRANCOZOM DIŠI RUSKA PŠENICA

FRANCOZI SO PRIČELI SEDAJ RAČUNATI Z RUSKO PŠENICO TER IZJAVLJAJO, DA BODO UKRAJINCI IN POLJAKI ZAMOGLI DRŽATI NOVO PRIDOBLJENO OZEMLJE. — POLJAKOM BODO PRIŠLI RUMUNCI NA POMOČ.

Poroča Walter Duranty.

Pariz, Francija, 14. maja. — V francoskem časopisju se poroča, da je Petlura s svojimi ukrajinskimi četami že zavzel Odeso. Najboljše informirani finančni in vojaški krogi tukaj se nagibajo k misli, da je novica prenagljena, da pa bo v kratkem času potrjena. Na vsak način pa ne pripisujejo dosti važnosti protiudarcem boljševikov, ker se glasi da ni bil namen Pilsudskija potisniti preko Dnjepra. Nikdo ne dvomi o njegovi zmožnosti, da bo ohranil defenzivno fronto krog Kijeva.

Medtem pa potiskajo njegove kombinirane sile v južno-iztočno smer s konečnim ciljem, dai zčistijo celi Dnjeper rokav. Velika reka bi vsled tega predstavljala idealno mejo za novo državo.

Francozi vprašujejo, če bodo Poljaki potrebovali rumunske vojaške pomoči, a če se bo to zgodilo, jo bodo tudi tkoj dobili, kajti rumunski ministrski predsednik Avaresen se že pogaja z generalom Pilsudskijem glede poinega sodelovanja, kot pravijo najnovejša poročila.

Nadaljnje obvestilo, ki ima dober pomen za bodočnost, pravi, da so Poljaki takoj uotem, ko so zasedli Kijev, izročili upravo mesta Petluri in Ukrajincem. Najti je še vedno skeptike, ki se vprašujejo, če bodo Poljaki v resnici vedno tako postopali z Ukrajinci kot postopajo sedaj, a njih dvomi so manjšega pomena vspričo stalne navzočnosti zastopnikov Francije v Varšavi, ki pazijo na to, da se ne zgodi Ukrajincem kaka krivica.

Informacije, ki so ravnokar dospele v roke poročevalca newyorškega 'Times', izjavljajo, da so se francoski agenti že v pričetku leta 1918 uspeno pogajali s Petluro. V onem času je vlada Ukrajini neka skupina ljudi, znana pod imenom S. S., to je tajna družba, v kateri je bil Petlura najbolj odlična osebnost. Številni, če ne vsi člani te organizacije so bili prostozidarji ter v tesnem stiku z Velikim Orijentom v Parizu, glavni stan francoskih prostozidarjev.

Tekom mirovne konference so se mudili v Parizu številni uplivni Ukrajinci, nekateri med njimi neizmerno bogati, ki so skušali dobiti podporo za Petluro ter za ukrajinsko narodno stranko. V onem času je Anglija in v gotovem oziru tudi Francija podpirala Denikina, ki je kmalu prišel v konflikt z isto ukrajinsko stranko, ki je najprvo podpirala njega proti boljševikom. V resnici je bil napad Ukrajincev na levo krilo in za ozadje odločilnega pomena pri porazu Denikina, čeprav so bili Ukrajinci tako izmučeni vsled naporov, da nis obili v stanu ustavljati se boljševiškemu navalu potem, ko se je Denikin umaknil.

Francosko časopisje je že pričelo povdarjati potrebo, da se odredi vse potrebno za prevoz ukrajinske in rumunske pšenice ki bo na razpolago vsled otvorjenja Odese. Lahko je domnevati da niso francoske oblasti v bližini pregledale te neizmerno važne točke in da bodo vsled tega v trenutku, ko bo pristanišče odprto, ladje na razpolago, ki bodo pričel prevažati pšenico v smeri proti zapadu.

Na Rumunskem obstaja brez dvoma velika izobilica žita, ki bo na razpolago za izvoz, kakorhitro bodo odprta vrata. Vsled slabih železniških zvez ter dejstva, da so bila vsa morska pota zaprta, se je nekaj tega žita pokvarilo in v številnih okrajih so kmetje krmili svojo živino s tem žitom. V zapadni Ukrajini se nahajajo baje ravno tako velike množine pšenice in kakorhitro bo dežela izčiščena boljševikov, se bodo brez dvoma pojavile velike zaloge, ki so dosedaj skrite.

Francija še vedno potrebuje velikega uvoza pšenice, da se premosti vrzel do naslednje žetve, o kateri se upa, da bo prekašala za celih 60 odstotkov žetev preteklega leta. Če bodo te zaloge pšenice v pokrajinah Črnega morja plačane z rumunskim ali poljskim denarjem, ki ne predstavlja skoro nikake vrednosti in če bodo na razpolago konsumentom bo imelo to boljši upliv na francosko valuto kot katerikoli drugi faktor, ki more priti v sedanjem času vpošte.

POMANJKANJE PREMOGA.

Washington, D. C., 14. maja. — Pomanjkanje delavcev v premogarskih okrajih Združenih držav je pripisovati dva in pol odstotka izgube produkcije premoga tekom prvih štirih mesecev tekočega leta.

Poročilo rudarskega urada ugotavlja, da je mogoče še veliko več pomanjkanja pripisovati dejstvu, da manjka izvežbanih premogarjev.

Tekom prvih štirih mesecev tekočega leta je zaostala produkcija premoga za sedem milijonov ton za produkcijo iz leta 1917, za devet milijonov ton za ono iz leta 1918. Tudi železničarsko stavko navajajo kot enega izmed vzrokov, katerega posledica je bila skrčenje produkcije premoga.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	$2.40	1,000 kron	$ 7.70
400 kron	$3.20	5,000 kron	$38.50
500 kron	$4.00	10,000 kron	$75.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
Ustanovljena leta 1900.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
PROSVETNO PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officials:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.
Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00
Za pol leta $3.00
Za tri mesece $1.50
Za New York $6.00
Za pol leta $3.00
Za inozemstvo $7.00
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00
Advertisement on agreement
Dopisi brez podpisa in znamenji se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 5879

Novi način podpore.

Pred seboj imamo dvoje izrezkov, dvoje poročil iz starokrajskih listov.

Prvo pravi, da je znana slovenska pesnica v Ameriki gospa Ana Marin v družbi z gospo Pfeiferjevo poslala par tisoč kron v podporo skoraj devetdesetletnemu slovenskemu pesniku Josipu Stritarju, ki stradajoč in v pomanjkanju gleda v tujini poleg Dunaja zahod solnca svojega življenja.

To je bil dar hvaležnosti, malo malenkostno priznanje za cel zaklad biserov, ki jih je poklonil stritar Slovencem.

Drugo poročilo pravi, da je Hrvat G. V. Radojević iz Fresno, Cal., določil zavarovalnino, ki jo je dobil za svoja dva sinova, ki sta padla v ameriški armadi, v svrho vzgoje peterih jugoslovanskih revnih dijakov. Med temi petimi bo tudi Slovenec, katerega bo priporočila ljubljanska univerza.

To je dar vspodbude, ki bo omogočil slovenskemu revežu, razširiti duševne zmožnosti ter pomagati v kuturnem oziru svoji domovini. —

Žal, da imamo samo dvoje takih poročil. Najbrže jih pa ni bilo več, kajti v listih jih gotovo nismo prezrli.

Da vlada precejšen prepad med tukajšnjimi rojaki ter rojaki v domovini, je znana stvar. Malo je vzrok razdalja, malo pa dolgoletna tdtujenost. Šele, ko mu tam slabo prede, se spomni svojega ameriškega strica ter mu zaupno pove, da je potreben.

Mi pomagamo, ker smo že po svoji naravi darežljivi kakor pač vemo in znamo. Glavni pogoj je pa, da je podpora res namenjena v dobro in koristno stvar.

Pri tem seveda ne mislimo podpor, ki jih pošiljamo svojim sorodnikom, prijateljm in znancem. Vsak najboljše ve, komu med svojci je treba pomagati in kako, da bo pomoč uspešna.

V mislih imamo druge, splošne stvari.

Takoj, ko je bil pisemski promet otvorjen, so dobivali rojaki in uredništva listov prošnje od raznih županstev, župnijskih uradov, čitalnic in podobnih društev s pečati in podpisi.

Najprej je bil uvod in opisovanje groznih razmer tekom vojne. Nazadnje pa mila prošnja za zvonove, orglje ali za sokolski ali orlovski dom.

In take prošnje za orglje, zvonove in domove prihajajo neprestano. Naši rojaki se ne brigajo več zanje.

To je ravno tako kot če bi prišel iz ječe človek, ki je bil par desetletji ponedolžnem zaprt, pa bi mu kupili pušelje, katerega naj si zatakne za klobuk, namesto da bi mu privoščili svežega zraka in se najprej prepričali, če ima sploh klobuk.

Če so zvonovi edini pripomoček, da se spravi ljudi v cerkev, je boljše, da nikdar ne zvonijo.

In če so farani pet let peli brez orgelj miserere, bo pesem vstajenja, ki jo lahko pojejo sedaj, veliko jasnejša in mogočnejša brez orgelj.

To je seveda samo naše subjektivno mnenje. Vsakdo naj stori po svoji vesti in po svojem prepričanju.

Vsak ima svoj pojem o reševanju domovine. Kdor misli da jo bo z orgljami in zvonovi povzdignil, blagor mu.

Nam se pa zdi, in smo trdno prepričani, da nismo osamljeni v našem mnenju, da so Marinova, Pfeiferjeva in Radojević ubrali edino pravo pot....

Polom komunističnega sistema v Rusiji

Iz Rusije prihaja razmeroma malo zanesljivih poročil, kakor da bi se sovjetska vlada obdala s kitajskim zidom, da ne bi mogel svet slediti razvoju boljševizma. O boljševizmu v Rusiji se je sicer mnogo čitalo, brez dvoma mnogo resnice, najbrž pa tudi mnogo fantazije. Danes je v tej stvari toliko jasno, da si o ruskem boljševizmu moremo že napraviti neko sodbo. Neoziraje se na razna grozodejstva in razdejanje dežele moremo trditi, da se je komunistični sistem izkazal kot utopističen, neizvedljiv. Ruska revolucija je bila naravna posledica ruskega absolutizma: čim hujši je bil ta absolutizem, tem hujši je moral priti odpor: revolucijonarnega gibanja se je konečno polastila skrajna levica, boljševiki, in poizkusila svoj program udejstviti, brezobzirno, kruto, krvavo. Rusija je trpela, pa velika Rusija bo to tudi prenesla, čeravno z velikanskimi žrtvami in trpljenjem.

Dajmo besedo ruskim boljševikom samim, da nam ne bo kdo očital pristranosti! "Golos Rosiji" poroča o ruskem gospodarskem kongresu, ki se je vršil pred nedavnim in se ga je udeležilo okroglo 250 zastopnikov kmetov, kooperativnih družb in industrijskih združenj, kakor tudi člani sovjetske vlade same. Predsednik gospodarskez veze je izjavil, da je nasprotstvo med mestom in deželo zelo veliko in so se kmetje čestokrat branili oddajti mestom živila. Nacijonalizacija trgovine je splošno vodila do velikanskih špekulacij. Poizkus, organizirati gospodarsko življenje na komunistični podlagi, da je doživel popoln neuspeh. Fabrikacija je za 70 odstotkov nazadovala in tovarne, ki še delajo, delajo s takimi izgubami, da ne zmorejo plačevati delavstva.

Ljudski komisar za trgovino in industrijo, Krassin, vodja ruske trgovinske delegacije v Kodanju, je izjavil, da se je življenje izkazalo močnejše kakor vse komunistične teorije in noben sovjet ne more gospodarsko življenje pod sedanjim sovjetskim režimom zopet dvigniti.

Lenin je izjavil na zborovanju, da je v gospodarskem oziru treba ravnotako postopati kakor v armadi. Vodstvo mora biti v roki enega samega. Treba je sedaj delovati na to, da se delovanje obratnih svetov omeji.

Trocki je zahteval, da se industrije mobilizira. Osemurni delavnik se mora nadomestiti z deset- ali dvanajsturnim. Delavno obvezlost mora vse prebivalstvo izpolnjevati, in ti ki se branijo delati, se morajo kot dezerterji kaznovati.

Ni-li to popolen polom komunističnega sistema? Militarizem cvete kakor prej kdaj, absolutizem je izpremenil samo osebe, prej carski samodržci, zdaj boljševiški samodržci. Celo v industrijo nameravajo uvesti militaritični sistem, torej absolutizem. V takem sistemu postane človek stroj, vsa človeška induvidualnost izgine.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Tatovi so vdrli v soboto 8. maja večer med pol sedmo in pol deveto uro v stanovanje rojaka Viktorja Opaškar na 1145 E. 72. St. Mr. Opaškar je bil še na delu, dočim je šla žena v trgovino, da nakupi potrebnih stvari. Ta trenutek so tatovi porabili, da so vdrli v stanovanje. Kaj vse tem lumpom prav pride, se dozna iz sledečih ukradenih predmetov: Odnesli so uro, verižico in medaljonček, dva para čevljev, ženino obleko, električni likalnik ter denarja med $18 do $20 in otročjo banko. Poleg tega za en zaboj cigar, in sicer samo cigare, zaboj so pustili doma za spomin. Mr. Opaškar bi moral isti dan dobiti od banke $4000 za prodano hišo, toda denarja na banki ni dobil, kar je bila njegova sreča, kajti sicer bi bil ob vse. Roparji so morali slutiti, da bo Mr. Opaškar dobil isti dan denar, in so prišli na obisk ter v svoji jezi so pač odnesli, kar jim je prišlo pod roke. Denarnico pa, v kateri je imel skritih Opaškar $30, so pač našli ter pogledali v njo, toda niso ničesar opazili in jo vrgli vstran.

John Hegler in John Valenčič, 16017 Saranac Road, sta bila obsojena vsak na 5 let ječe v zvezni kaznilnici od sodnika Westenhaverja, potem ko jima je bila dokazana tatvina blaga iz železniških voz. Joe Valenčič je bil tudi spoznan krivim, toda njega sodnik ni obsodil, ampak je preložil sodbo. Joe Hegler je bil popolnoma oproščen obdolžitve napram njemu. Možem se je predbacivalo, da so bili deležni tatvine za $1500 dragocenih preprog v Collinwood.

Kaj se vse zgodi v času nemoralne prohibicije, nam priča sledeči dogodek, ki se je pripetil na 39. cesti. Detektivi so dobili poročilo, da se kuha v neki hiši "rozenžek". In prišel je mož postave v hišo naše rojakinje ter je prosil, če ima kaj "kaplje". "Šur", je rekla brhka ženska in natočila kozarček žganja, ki ga je dobila iz lekarne na predpis zdravnika. "Yes, toda ali imate še kaj? Meni je tako slabo, rad bi nesel domov", pravi detektiv. "Šur, imam, imam, pa še prov frišen je in gorak, ravno zdejle teče ven!" "Dajte mi ga en pajnt", reče detektiv. "Šur, samo malo počakajte, takoj bo in še gorkega prinesem!" odvrne ženska. Šla je v klet in napolnila steklenico — s svojo lastno vodo. Nato je zavila steklenico ter dobila za to $4. Ko detektiv drži steklenico v rokah, pokaže svoj znak, da je mož postave, in drugi dan sta žena in mož morala na sodnijo. Tam je bilo treba dokazati, da je "žganje res žganje", in sodnik je storil poskušnjo. Toda kot bi ga pičil gad, je treščil steklenico proč in zaklel: "God d....d, it's p...!" Mož in žena sta bila oproščena, detektiv pa je bil ob službo.

Milwaukee, Wis.

Rojak Frank Kralj, ki ima saloon na 3701 Burnham St., je vložil tožbo proti prejšnjemu lastniku saloona Chas. Wassermannu. Kralj zahteva $5000 odškodnine za svojega sinka, ki je padel v nabiralnik za vodo in utonil. Podlago tožbi je navedel, da je bil nabiralnik pokrit s trhlimi deskami, ki niso zamogle obdržati teže 4letnega sinčka Franka. — Kot znano, nesreča se je pripetila 7. septembra lanskega leta.

Stanovanjsko krizo zase je rešil Mr. Frank Terček s tem, da je kupil hišo na 431 — 54. Ave. na West Allisu.

Po enotedenski bolezni je umrl vsled pljučnice rojak Joe Marčič iz R. R. 5, West Allis, v četrtek 29. aprila popoldne. Umrl je v County bolnišnici, kamor je bil prepeljan. Pokojni je bil star okoli 35 let ter je bil rodom s Štajerskega. Pogreb se je vršil 3. maja dopoldne. Zapušča žalujočo ženo in 4 otročiče.

Neizprosna smrt je pretrgala nit življenja rojakinji Mrs. Josephine Krese iz 373 — 66. Ave. na West Allisu. Umrla je 6. maja v County bolnišnici. Reva je bolehala čez štiri leta na jetiki. Pokojnica je bila stara 31 let in je rodom iz vasi Jablan, Mirna peč, Dolenjsko. Zapušča žalujočega soproga in enega fantka. Pogreb se je vršil v soboto 8. maja.

V sredo 5. maja sta se spravila zopet rojak Jack Kosec s svojo ženo Margareto, od katere je bil ločen. Do sprave so ju privedli otroci, ki so se nahajali v Dependent Children zavetišču v Wauwatosi. Oba sta hotela dobiti otroke ter sta se radi tega tožila. Sodišče jima je vsled sprave vrnilo otroke ter je odložilo razsodbo za ločitev zakona. Ker še ni preteklo eno leto od ločitve, zato se jima ni treba nanovo poročiti.

Chisholm, Minn.

Preminul je trgovec z obleko Steve Praprotnik. Zastrupil se je ko je použil pokvarjene olive v kantah. Jed je bila od rje otrovana ter je pokojni umrl deset minut po uživanju. Rodom je bil od Gorice. Naj v miru počiva!

Hibbing, Minn.

Samuel Vocič je moral plačati $25 kazni, ker je rabil na Mesaba Transportation Company avtomobilu vpričo žensk nespodobne besede. Priče so izjavile, da je bil ob času "kvantanja" v oblasti rdečega vina.

Oblasti iščejo nekega goljufa iz Chicage, ki je prodal po Mesaba okrožju za deset tisoč dolarjev delnic, katere se smatra, da so brez vsake vrednosti. Delnice je prodajal dotičnik po 12 dolarjev. Poroča se, da je goljuf "Jugoslovan", ki govori pet jezikov. Ogoljufani so Jugoslovani.

Gilbert, Minn.

Matija Vukelič, star 5 let, sin Petra Vukelića, je tretja žrtev spalne bolezni v Mesaba okrožju.

Eveleth, Minn.

George Stuper, star 26 let, je umrl v pondeljek 3. maja v bolnišnici vsled vnetja slepiča. Bil je še samec.

V večerni šoli, ki se je pričela 6. oktobra in končala 31. marca, je bilo skupno 449 učencev. Razvrščeni so bili tako-le: 74 moških in 49 žensk je bilo v starosti 31, oziroma 50 let, 115 moških in 68 žensk v starosti od 21 do 30 let ter 96 moških in 47 žensk pa pod 21. letom. Med učenci se je nahajalo 91 Slovencev in Slovenk, 55 "Avstrijcev" (?), 5 Srbov in 4 Hrvatje. V celoti je bilo zastopanih 22 raznih narodnosti.

Kenosha, Wis.

Semkaj je prišel iz Racine, Wis., John Blaževič, ki išče svojo ženo, katera mu je odpeljala otroka proti sodnijski razsodbi ter neznano kam izginila ž njim.

Calumet, Mich.

Krščeni so bili v slovenski cerkvi: Albert, sin Alojzija in Margarete Stopar iz Tamaracka, Albert Rafael, sin Mihaela in Marije Stefanič iz Tamaracka, ter Angela, hči Franka in Angele Cikada iz Albiona.

Mr. Rudolf Stariha iz Raymbaultowna se je podal v Rochester, Minn., k slovitim zdravnikom Mayo, iskajoč zdravja od vratne bolezni, ki ga že dolgo časa muči.

Dne 1. in 2. maja je okrog 80 Calumetčanov odšlo v Janesville, Wis., kjer so odprli nove tractor tovarne. Med njimi so bili tudi sledeči Slovenci: George Sterk iz North Tamaracka, Max Miller iz Tamaracka in Mike Mojhar iz Red Jacketa, ki bodo poskusili svojo srečo v novi naselbini.

Mr. Mary Lavrenčič je odpotovala v Flint, Mich., kjer že dalje časa biva njen soprog.

Mr. Jos. Agnič je šel pogledat po Ameriki, če se bo dalo kje udobneje živeti kot na Calumetu.

V Madžarski nameravajo žigosati bankovce.

Pri tej priliki bodo baje pridržali 50 odstotkov prineženega denarja v svrho izboljšanja vlalute.

Peter Zgaga

Ko smo dospeli na obal, je vrglo morje na breg neko nemško mino.

— Kako ste pa vedeli, da ji je Mina ime?

* * *

— Zakaj si žalostna, ljubica moja. Kaj jokaš? All me ne ljubiš?

— To so dolze veselja. Še pred par dnevi mi je rekel oče, da sem tako neumna, da ne bom dobila nobenega osla, sedaj imam pa vseeno tebe, dragi moj.

* * *

Deset banditov napravi revolucijo, deset revolucij napravi vlado, vlada pa napravi deset revolucij.

* * *

Neki senator je predlagal, naj se posodi Franciji štiri miljarde dolarjev.

To ni veliko, posebno če človek jako hitro izpregovori.

* * *

V nekem newyorškem jugoslovanskem restavrantu se večkrat pripeti, da je Amerikanec kranjske klobaso, pri Italjanu napravljeno, katero Madžar v lonce dene, Hrvatica iz lonca vzame ter jo Nemec na mizo prinese.

* * *

Denar ne osreči človeka.

Seveda ga ne osreči, če ga nima dovolj.

* * *

Pa pravijo, da ženske niso kače in zvitorepke. Kdo pravi, da niso? Jaz pravim, da so.

— Dokaz?

Tukaj je. Nepobiten in neovrgljiv.

Neka mlada deklica, sedemnajst ali osemnajst let stara se je poročila s petdesetletnim možkim. Rekli so, da ga je vzela zaradi denarja, toda mož je bil trdno prepričan, da ga je vzela iz ljubezni.

In nekega dne, ko so se kisli medeni tedni že bližali svojemu koncu, je sedla k mizi, hoteč napisati prijateljici pismo ter ji potožiti vse gorje.

Ni še pričela, pa je bil že mož za njo kot petelin.

Stal je za njo ter ji gledal preko rame.

Kaj naj stori? Pismo je treba napisati in moža je treba hvaliti. Toda kako?

In po kratkem premisleku je napisala sledeče pismo:

Ne morem drugače, preljuba moja, tako zelo sem srečna v tem zakonu da ti v tvojo zvesto, ljubo dušo, ki je vedno sočustvovala z mojo, stresem najrazličnejše občutke, ki z veseljem sladkega razburjenja, polnejo moje trepetajoče srce. — Moj mož je najlubši, kar jih je, Jaz sem še 7 tednov poročena in nikakor ne morem in ne smem reči kesam se moje poroke. Moj mož je po osebi in po duši, ne kakšen zoprnež, slabič, starec. Kratkomalo kot so oni tiranski pošastneži Žensko, to je njegovo geslo, treba kot ljubico, na noben način pa ne kot sužnjo smatrati in tepsti. Ona ima enake pravice, nobeden njiju ne sme po svetem zakonu sovražiti. In potem še nekaj novega, draga. Neka neporočena, 70letna teta, ljubeznjiva, častitljiva starka, živi v naši hiši. Ona je res tolažba in razvedrilo, ne pa peklenšček, kot so stare device. Pri tem je pa dobra in blaga. Moj mož ničesar bolj ne ljubi kot mene. Name da veliko več kot na svojo pijačo, in grdo krokarijo. Večkrat v pričakovanju trepečem, večkrat zardim nad nevrednostjo same sebe in hočem biti vrednejša moža, kojega ime nosim. Toda, da povem z eno samo besedo in ovenčam vse: Moj prejšni fant je sedaj moj mož. Moj ves ponos se je vrnil. Jaz bi ne bila nikdar tudi, če bi se poročila s princem tako srečna kot bom žnjim. Toda, sedaj je čas končati. — Bodi tako srečna, kot jaz neznožna drugo reči kot da sem srečna.

Umevene je, da je bil mož, ko je prečital, zadovoljen in jo začel poljubovati.

Tudi njena prijateljica je bila vesela. Kako se je pa začudila kasneje, ko je dobila drugo pismo z vsebino:

— Ne vrjemi mojemu prvemu pismu. Pričitaj prvo, tretjo, peto, sedmo vrsto in tako naprej vsako drugo, pa boš izvedela resnico.

Tudi vi čitajte pismo tako, dragi čitatelji in mi odkritosrčno pritrdite, da je ženska res kača v pravem pomenu besede.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik nezplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Bl. Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 432-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije

Umrli so v Ljubljani:

Ivan Činkole, bivši dobro znani gostilničar in ljubljanski meščan, star 77 let. Pokojni je bil zelo blagega srca in zato splošno priljubljen.

Anton Cvet, revizor Zadružne zveze, blag značaj, vesten uradnik, najboljši tovariš. Za njim žaluje zapuščena mati. Zadružna zveza je izgubila ž njim neumornega delavca, uradništvo priljubljenega tovariša.

Josip Lenče, veletržec z vinom in posestnik, 55 let.

Ivana Pišlar, žena železniškega zavirača, 40 let.

Marija Rak, šivilja, 30 let.

Fran Dolničar, zidarski vajenec, 17 let.

Mihaela Matjašič, postrešČkova hči, 17 let.

Fran Šešek, čevljar, 50 let.

Magdalena Vodnik, rejenka, 3 leta.

Ivan Pintar, uradnikov sin, 19 mesecev.

Teodor Razinger, sedlarjev sin, 4 mesece.

Olga Simončič, hči trgovskega sotrudnika, 3 dni.

Alojzija Nedeljko, žena zavarovalnega uradnika, 68 let.

Hema Petruzzi, zasebnica, 78 let.

Ivan Toman, sin tovarniškega delavca, 2 uri.

Anton Zupančič, bivši občinski cestar, 71 let.

Albina Škoda, služkinja, 24 let.

Fran Zupančič, dninar, 32 let.

Ivan Drobež, čevljar, 36 let.

Josip Komjanec, trgovec, 27 let.

Alojzij Kožuh, tovarniški delavec, 35 let.

Ivana Štrle, mestna uboga, 65 let.

Josip Kožar, hlapec, 48 let.

Josipina Zgonc, hči sobnega slikarja, 7 let.

Alojzij Pavlin, premikalni nadziratelj, 42 let.

Frančiška Šilar, vdova umirovljenega železniškega čuvaja, 50 let.

Emilija Fabjan, mestna uboga, 68 let.

Valerija Valentinčič, hči skladiščnega sluge, 5 let.

Lovro Lekše, krojačev sin, 8 dni.

Marija Grosek, gostilničarka, in posestnica iz Konjic, 56 let.

Marija Malnar, krojačeva vdova, hiralka, 84 let.

Marija Mihelič, posestnikova vdova, hiralka, 72 let.

Zagonetni požar.

Dne 15. marca je gorela s planom drvarnica gospoda Jelnikarja v Ljubljani; požar je državna varnostna straža hitro zapazila in ga pogasila; streha je sicer zgorela, toda požar se na gospodarsko poslopje ni prenesel. Sedaj sta se pred okrajnim sodnikom g. Avsecem morali zagovarjati Jevnikarjeva žena Katarina in njena sestra Frančiška Štepic, kateri sta bili ovadeni, da sta nosili pepel v drvarnico. Obtoženki sta izjavili, da sta res nosili v drvarnico pepel, toda bil je ugašen, ker sta ga več dni imeli v kuhinji. Bili sta oproščeni.

Hud mož

je Ignacij Vidic iz Cušperka. Na dolenjskem kolodvoru je skočil izza kostanja proti Antonu Žitniku in ga je šest do sedemkrat udaril z debelo gorjačo. "Jezen sem na njega, ker me je ob več kakor 10.000 kron spravil; dne 6. marca sem ga s palico debelo kakor mazinec oplazil po hrbtu." Sodnik vpraša Vidica: "Zakaj ste tako hudi na Žitnika? Ali je žleht človek?" — "Kakor more biti", odvrne Vidic. Gospod Žitnik je zadobil več lahkih poškodb in 14 dni ni mogel delati. Sodnik je obsodil sivolasega Vidica na 200 kron globe, oziroma na tri dni zapora.

Velikanske tatvine usnja.

Policija je prišla na sled večji tatinski družbi, ki je kradla usnje v Pollakovi tovarni v Ljubljani. Aretiranih je že več oseb.

Želodčni neredi proti T. A. E. G. V.

Prešli so dnevi, ko se je smatralo želodčne nerede kot najbolj nepremagljivega sovražnika. Sedaj jih skoraj ni več. Njihov močan nasprotnik, Trinerjev Ameriški Eliksir Grenkega Vina, jih premaga v vsakemu času, ko mu je dana prilika. Trinerjev Ameriški Eliksir Grenkega Vina vedno premaga želodčne bolezni in doseže zmago, kajti žnjim se ne more nič meriti. Izbrana so bila najboljša grenka zelišča, korenine in skorje proslule zdraviške vrednosti za formulo tega zdravila in uspehi niso še nikdar razočarali. Dela čudeže v vseh slučajih želodčnih neredov, pri zaprtju, slabem teku, glavobolu itd. In Trinerjeva Angelika Grenka Tonika je drugo izborno zdravilo. Zgradi porušeno zdravje ter navaja prebavne organe k delovanju. Zelo je priporočljiva pri okrevajočih. Vaš lekarnar in prodajalec zdravil imata ta zdravila za vas v zalogi. — Joseph Triner Company, 1333—43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

BUCKEY pomenja kakovost garantiran stoprocentni čisti sladni ekstrakt hmela in stroj za mašenje steklenic vse to se dobi pri:
JAMES CONNOR
24 S. Illinois St.
Indianapolis, Ind.
Pišite v slovenskem jezi

Na dosmrtno ječo obsojeni glede smrtne kazni.

(Naslednji članek je spisal za "Sing Sing Bulletin" neki jetnik, ki je obsojen na dosmrtno ječo.)

Številni resno misleči možje v družbi istotako resno mislečih žensk izvajajo ves svoj upliv ter uporabljajo vso svojo zgovornost v naporu, da pripravijo zakonodajo države New Yorka do tega, da bi odpravila smrtno kazen. Vsi ti pa neprestano nalete na odločen odpor onih, ki še vedno zamenjavajo pravico z osveto in ki vstrajajo pri trditvi, da mora postava zahtevati oko za oko in življenje za življenje. Oni, ki nasprotujejo gibanju za odpravo smrtne kazni, izjavljajo, da bi pomenjalo odpravljenje smrtne kazni povečanje števila izvršenih umorov, — da je strah pred električnim stolom edina postavna ovira proti nasilnim zločinom.

Mogoče se bo dovolilo nam ljudem, ki se nahajamo v ječi, dati izraza svojemu mnenju in svojim nazorom. Številni med nami so razmišljali o tem predmetu na bolj popolen in natančen način in z jasnejšo vizijo kot pa katerikoli med onimi, ki skušajo iz verskih ali sentimentalnih nagibov dovesti do odpravljenja smrtne kazni ali med onimi, ki nasprotujejo odpravi smrtne kazni. Mi smo študirali ta predmet iz neposredne bližine, nekateri med nami v samoti celic, v grozni senci eksekucijske sobe ter njenega strašnega električnega stola.

Mi vemo boljše kot večina ljudi, kaj se vrši v duši morilca predno umori in mi poznamo strah in grozo, ki se ga lotita pozneje, ko pride do spoznanja, da ni bilo vse to prazen, a strašen sen. Mi vemo, kaj se pravi preživeti dneve, mesece in celo leta v samotnem zaporu, v tihem razmišljanju, zakaj se nahajamo tukaj in sami s svojimi mislimi in svojo bedo. Mi vemo, kaj pomenja vleči naprej z naporom neznosno eksistenco, z obžalovnjem ali kesom, ki razjeda našo notranjost ter v mučnem pričakovanju konečnega sklepa pravice, ce bomo usmrčeni ali pa obsojeni preživeti preostale svoje dni za jetniškim obzidjem. Mi tudi vemo, kaj se pravi razkriti svoje duše Bogu ter ga prositi skorajšnjega konca.

Ljudje vprašujejo, na kak način naj se kaznuje morilce, če se bo odpravilo smrtno kazen? Ubiti človeka še ne pomenja kaznovati ga. To je le najbolj enostaven način iznebiti se ga. In kaj se doseže s tem? To nikakor ne zmanjša števila zločinov. Smrtna kazen ne predstavlja nikakega strašilnega sredstva proti izvršenju nadaljnih umorov. Smrtna kazen ne uničuje nagona v drugih ljudeh, da more. Izvršitev smrtne kazni ima na ljudi isti učinek kot ga ima uničenje steklega psa na druge pse. Ljudje bodo še nadalje morili in psi bodo še nadalje dobivali steklino.

Najlažja kazen katero more postava naložiti morilcu, je usmrtiti ga. Kratki pohod, par sekund mučne agonije in vsega je hitro konec. Konec je trpljenj morilca. Nič več dni in noči sršne bolesti in kesa ter nikdar prenehajoče žalosti. On plača kazen, katero nalaga postava in njegov greh se pokoplje z njim vred. Če bi služilo njegovo usmrčenje kot nauk človeštvu ter preprečilo druge ljudi od izvršenja nasilnih dejanj, potem bi tako usmrčenje ne bilo izvršeno zaman. Morilca bi se enostavno usmrtilo, da se na ta način ohrani druga življenja. Usmrčenje pa ne deluje na ta način. Več morilcev je bilo usmrčenih v državi New York kot pa v katerikoli drugi državi Unije, a danes je več morilcev v smrtni hiši v Sing Singu, ki črkajo na usmrčenje kot pa v katerikoli drugem času zgodovine te jetnišnice.

Mi vsi soglašamo v tem, da je treba morilce koznovati in sicer strogo kaznovati in da mora kazen vsebovati svarilo na naslov drugih ljudi, da se na ta način prepreči nadaljne umore ter zavaruje družbo. V čem pa naj torej obstaja kazen? Mi ljudje, ki smo šli skozi številne faze ter študirali predmet z vsakega vidika, ne smatramo izvršenje smrtne kazni za nekaj več kot mimogredoče kaznovanje. Mi, ki smo šli skozi sence smrtne hiše v delavnice jetnišnice in ki plačujemo sedaj za svoje zločine v sivi obleki zločincev, mi poznamo polni obseg tega, kaj pomenja kazen. Mi vemo, kakšne srčne bolesti prinaša, strašno samoto, uničljivo enoličnost in žalost, ki ne pozna niti konca ne kraja. Mi tudi vemo, da ne bo nikdar drugače v naših življenjih. Mi vemo, da bo jutri prav tako kot je danes in tako naprej dokler bomo živeli ali dokler ne bo potekla doba naše kazni.

Pisec teh vrst pričakuje da bo ostal v tej ječi skozi celo svoje preostalo življenje. Tekom dobe svoje kazni je govoril z več kot sto morilci. Nekateri med njimi so bili obsojeni na dolgo vrsto let v samotni ječi ter so bili rešeni električnega stola le par ur pred časom, ki je bil določen za njih usmrčenje, ker je governer izpremenil smrtno obsodbo v dosmrtno ječo. Nazori vseh teh mož, — in tem se je dalo izraza v veliko odkritostjo, — bodo mogoče vzbudil povsem drugačne misli v onih, ki se bore sedaj proti gibanju za odpravo smrtne kazni.

Nekateri teh mož trdijo, da so nedolžni in da so bili obsojeni na podlagi krivega pričevanja. Celo oni ki prostodušno priznavajo svojo krivdo, pa izjavljajo, da ni stopila nobena misel na kazen v njih glave v času, ko so izvršili zločin. Vsi ti so vedeli, da določa postava, da se mora morilce usmrtiti na električnem stolu, a v duševnem razpoloženju, v katerem so se nahajali ob času izvršitve zločina, jim ni prišla na misel kazen, katero bodo morali plačati za svoj zločin. Nekateri so bili ponoreli od pijače, drugi slepi od strasti ali ljubosumnosti in le maloštevilni so se zavedali tega, kar so storili. Če bi stal električni stol pred njih očmi, bi jih to prav nič ne oviralo, da slede morilnemu nagonu.

Vsi ti ljudje, celo oni, ki so se borili za svoja življenja tekom različnih štadijev postavnega postopanja proti njim, izjavljajo, da ni bilo nikdar trenutka, v katerem bi si rajše ne izbrali smrti v električnem stolu kot pa dosmrtno ječo, če bi jim bila dana na razpolago ta ali ona kazen. Oni, ki so se najhujše borili, izjavljajo, da je bil njih motiv rešiti one, ki so jih ljubili, madeža, ki je spojen z grdo smrtjo v električnem stolu.

Vprašajte kateregakoli izmed sto ali več morilcev, kaj je treba storiti z človekom, ki ubije drugega in hitro vam bo odgovoril, da je edina primerna kazen poslati zločinca v ječo ter ga držati tam, dokler ne bo zaslužil svojega oproščenja. Da naj se mu dela ter ga plača za njegovo delo. Zaslužek naj se razdeli enakomerno med one, ki so bili odvisno od njegovega zaslužka ter one, ki so bili odvisni od zaslužka umorjenega človeka. Omeji naj se pomilostilno pravico governerja v toliko, da ne bo mogoče morilcev oprostiti potom političnih ali drugih uplivov, dokler morilec v polni meri ne oprosti samega sebe v očeh ljudi in Boga samega.

Dajte governerju moč, da pomilosti le na soglasno priporočilo disciplinarnih oblasti jetnišnice, v kateri se nahaja morilec. Warden, glavni ječar, jetniški zdravnik in kapelan, o katerih vseh se domneva, da so pošteni možje, vedo boljše kot katerikoli drugi na svetu, kedaj je človek, ki je ubil, sposoben iti nazaj v svet ter se zopet [illegible]ati med ljudi.

Gostilne na oceanskih parnikih.

. Piše Will A. Page

Tekom preteklega meseca je odplulo pet oceanskih parnikov iz newyorškega pristanišča. Štirje teh parnikov vozijo pod inozemskimi zastavami in eden pod ameriško.

4. veliki inozemski parniki to bili natlačeno polni. Ameriški parnik pa je odplul s polovico svojih kabin, ki so bile prazne. To so dejstva, katera je kaj lahko dokazati.

Zakaj je bil ameriški parnik, ki je močno zgrajen ter pod dobrim vodstvom, zanemarjen od Amerikancev, ki so se vozili v Anglijo in Francijo? Zakaj so bile vse inozemske ladije tako polne, da je imela naprimer Mauretania pet do šest ljudi na eno kabino in da je njen prvi razred obsegal približno petdeset več potnikov kot jih je prevedla kedaj preje v prvem razredu?

Odgovor na to je kratek in sladak, — pijača.

Ameriški parnik, ki vozi pod ameriški zastavo, nima na krovu nikake bare. Evropske ladije pa strežejo s pijačami od jutranje zore pa do poznega večera in žejni Amerikanci, ki potujejo v Evropo, se vozijo rajše na ladiji, ki predstavlja oazo kot pa na ameriški ladiji, ki pomenja Saharo.

Mauretania je imela na svojem zadnjem iztočnem potovanju na krovu nekako 500 potnikov prvega razreda in dve tretini teh potnikov sta obstajali iz možkih. Ti ljudje so bili povečini reprezentativni, odgovorni Amerikanci kot jih lahko srečate vsaki dan v najboljših hotelih v New Yorku.

Ti ljudje niso bili nikaki pijanci ali razuzdanci. Izgledali so kot da tudi obiskujejo cerkev ter so dejanski prisostvovali božji službi na krovu parnika in vsakemu se je poznalo, da je živahen, energičen in spodoben.

Izgledali so tudi kot možje, ki uvažujejo postavo. V Združenih državah so se najbrž vsi držali prohibicijske postave, ker imajo navado upoštevati vse postave ter se jih držati. Njih osebno stališče napram prohibiciji pa se je pokazalo takrat, ko je odplula Mauretania po Hudson reki navzdol, v smeri proti Evropi.

Po običajnih pozdravih z robci, katere so mahali v pozdrav prijateljem na pomolu, so se ti možje udobno nastanili na krovu ali pa v svojih kabinah. Izprehajali so se po krovu ter pogosto gledali na uro. Vzdihali so, ko so se peljali mimo Boginje svobode ter pri tem žalostno zmajali z glavami. Ko je prišla ladija skozi ožino ter de napotila proti Sandy Hook svetilniku, so se pričeli vsi nehote ozirati proti neki gotovi sobi na skrajnem koncu gorenjega krova.

Tam, za zaprtmi vrati, se je nahajala ladijska bara. Zapečatena je bila s pečati carinskih urdnikov Združenih držav in ostala je zaprta tekom celega bivanja Mauretonije v newyorškemu pristanišču. Možje so napenjali svoje oči kajti postajalo je temno, da vidijo, kedaj bo prišel parnik v primerno razdaljo.

Globok vzdih se je dvignil iz prsi mož, ki so čakali na ta trenutek.

Neki živahni, sivolas mož, veteran skozi številna leta, v modri uniformi, je stopil naprej ter prerezal žice, katere so tako skrbno pritrdili uradniki carinskega departmenta.

S petimi ali šestimi naglimi kretnjami je prerezal žice in svinčeni pečati so padli na tla, a le za trenutek, kajti takoj so izginili v žepe onih, ki nabirajo suvenirje. Nato pa je uradnik v uniformi potegnil iz žepa šop ključev ter odprl vrata bare. Več pomočnikov je v istem času skočilo naprej in vesel krik se je dvignil iz prsi žejnih Amerikancev.

Pred njih očmi so se zgrinjale vrste in vrste steklenic, vse polne resničnega blaga, resničnega whiskeya, pravega gina, sladkih vin iz Sirakuze in Damaska, penečega se šampanjca iz vinogradov Francije. Vse te pijače so čakale v svojih steklenicah, da se jih oprosti in da izvrše nalogo, za katero jih je posvetil njih svaritelj.

Sivolasi veteran v uniformi je potegnil iz svojega žepa uro ter objavil: — Gospoda, prišli smo preko Sandy Hooka ob sedmih in osemnajst minut. Sedaj smo onstran meje treh milj. Baro se proglaša sedaj za odprto, da služi okrepčanju. Črta se začne na levi strani.

Ali se je črta v resnici pričela na levi strani? Vsi žejni so takoj spoznali, da pridejo najhitrejše do cilja, če vzdrže red. Nastala je dvojna vrsta, kajti sklenjeno je bilo, da se otvori baro na več mestih, v kolikor je pač dopuščal prostor. Edini človek na krovu, ki se ni poslužil pijače, je bil Morris Gest, dobro znan abstinent.

In nato kriki presenečenja, ko se ženji Amerikanc pilačali svoje čeke ter dobili denar v zameno.

— Kaj, škotski whiskey le dvajcentov drink? — je rekel neki dobro znan Newyorčan. — Kako morejo storiti to? — Plačal sem $18. dolarjev za zadnjo steklenico škotskega žganja zadnjikrat ter sem moral iti v neko vežo, da ga dobim in še nisem vedel, če je pravi. Bog mi daj pošteno žejo, da bom fladomestil tukaj na potovanju, kar sem zamudil tam.

Navaden Martini, Manhattan ali Bronx cocktail stane 25 centov.

V prvi noči na morju so prodali na Mauretaniji več pijače kot se jo videl kedaj na mizah tekom kateregakoli prejšnega slavljenja Novega leta v kaki newyorški gostilni.

Škotsko žganje je teklo povsem prosto, mešalci pijač so bili neprestano zaposleni in pokanje šampanjskih zamaškov v kadilnici je bilo slično streljanju strojnih pušk. Natakarji so letali kot blazi semintja ter stregli žejnim gostom.

Strežaji v kabinah so bili prav tako zaposleni, kajti stregli so onim gostom, ki so rajše pili v svojih kabinah. Nekdo je igral klavir, drugi je pel neko pesem in nekateri so se celo vzeli skupaj ter improvizirali vaudeville predstavo. V splošnem me je cela atmosfera spominjala na divjo noč, katero sem nekoč preživel v nekem salonu v Reno, Nevada, kjer je kak ducat ali več divjih zapadnjakov sklenilo popiti vse žganje, kar ga je bilo v mestu na razpolago.

Čeprav pa je kazalo vse, da bo prišlo do splošne pijanosti, se je vendar kmalu pokazalo, da se potniki Mauretanije ne smejo zibati preveč, čeprav se je ladija sama lahko zibala na razburkanem morju.

— Še enega, steward, — je rekel neki divji Irec, ki je bil že več kot napol pijan. — Le hitro naprej s pijačo..

Tedaj pa je stopil k možu oni človek v uniformi ter mu rekel:

— Boljše, da greste sedaj v svojo sobo, gospod. — je rekel ter si pri tem zelo prijazno smehljal. — Ali ne mislite, da imate dosti za danes, gospod?

— Dosti? — je zakričal Irec, ki je je pri tem vstal ter se le s težavo držal za stol. — Kaj pa mislite s tem?

Mirni mož mu je nekaj zašepetal v ušesa in nikakih glasnih besedi ni bilo. Mož je zopet sedel na svoj stol.

— Mogoče imate prav, Watson, — je rekel zaspano. — Če preživi človek tri meseca v suhi deželi potem ne ve, kaj pomeni beseda "dosti". Kljub temu pa bom storil kot pravite, Watson. Naj mi Pemberton pomaga v mojo sobo.

Pemberton, drugi steward, je pospremil omahujočega Irca v njegovo sobo. Deset minut pozneje sem videl Watsona, kako se je iznebil nadaljnega potnika, ki je pil več kot je mogel prenesti. Pozneje je hodil Watson naokrog neprestano ter gledal na to, da dobi sicer vsakdo toliko pijače kot si jo želi, da pa se ne postreže nikomur, ki je bil v resnici pijan.

— Pri Cunard črti sem sedaj že več kot 25 let, — je rekel Watson pozneje. — Moja navodila in moja politika so me dovedla do tega, da preneham s serviranjem pijače pri vsakemu, ki ne zna na primeren način nositi blaga. Kapitan Rostron je prepustil meni upravo kadilnice in bare in vsled tega skrbim za to, da se nikdo v resnici ne napije niti v kadilnici, niti pri bari. Mi enostavno prenehamo s serviranjem pijač ter izjavimo žejnim, naj se podajo v svoje kabine. Dokler se človek pošteno obnaša, dobi vse, kar si poželi, dokler je bara odprta. Trdno pa je bara seveda zaprta, kadar se nahajamo v kakem ameriškem pristanišču ter jo odpremo šele, ko je svetilnik pri Sandy Hooku daleč za nami.

Hočem dostaviti le še to, da nisem skozi preostalih šest dni potovanja na Mauretaniji videl niti enkrat kakega potnika, ki bi bil le deloma pijan. Vsi so se takoj privadili novosti, da dobe vso pijačo, katero si žele.

NE MOREJO GA DOBITI

SOUGHT IN BOND PLOT

Photo by Underwood & Underwood

"Nicky" Arnstein, husband of Fannie Brice, famous actress, and accused as master mind in plot to steal $5,000,000 in securities.

To je Nicky Arnstein, eden najbolj prefriganih lopovov, kar jih posna Amerika. Dokazano je, da je on na pravil načrte za ukradenje pet milijonov dolarjev vrednost v Liberty bondih. Poročen je z neko lepo newyoriko igralko. Iščejo ga in iščejo po celi Ameriki, pa ga ne morejo izsledit.

Mine čas, se vrne razum

Reški narodni odbor javlja po Ricardu Zanelli obupen manifest, iz kojega povzemamo nekaj značilnih stavkov. Po ugodnih razlogih, v katerih se ugotavlja dejstvo, da je prekoračilo D'Annunzijevo lansko podjetje kmalu svoj namen in občutno oškodovalo skupnonarodne interese nadaljuje manifest doslovno:

"Naj napravi, kdor je k temu poklican, kritično in v narodnem interesu račun in klavno bilanco D'Annunzijske politike v Reki. Vse mesto ječi pod jarmom absurdnega in smešnega srednjeveškega tlačanstva. Meščani niso več sigurni niti v lastnih svojih bivališčih, v predmestju morajo čuvati kmetje živali v spalnicah. V poslednjih dneh smo dospeli celo do moritev na povelje oblasti. V splošnem vlada neskončna mizerija, ki tlači in ponižuje široke plasti reškega prebivalstva, strtega in obubožanega v štirih vojnih letih in v dveh letih brezposelnosti in denarne devalvacije, medtem ko se vplivni možje pod zaščito oblasti udinjajo korupeiji v škodo javnega imetka, ponarejajoč denar v velikem obsegu in pečajoč se z drugimi nesramnimi špekulacijami v škodo cele skupnosti.

Italijani! Z izmučenim duhom vam predočujemo danes žalostni in obupni položaj reškega ljudstva in z globoko in trepetajočo bolestjo se obračamo k vam, s tem pozivom v imenu pretežne večine reškega meščanstva, ampak mi smo primorani ravnati tako, ker nam to veleva zavest domovini vsekdar vdanih Italijanov, čut za našo odgovornost ter najvišji kakor narodni tako reški interesi.

Od začetka na videz krasno in velikodušno podjetje se je spremenilo v komedijo, potem v burko in je postalo sedaj, kakor se je dalo pričakovati, sramotna in ponižujoča igra, ki jo ne more več zakriti in utajiti nobeno literarno zasukovanje besed.

Vse prebivalstvo zapuščenega mesta kliče danes na pomoč. Reka prosi danes svojo mater, ako nam je ne moreš dati osvoboditve, daj nam vsaj svobodo in red."

Italija ali smrt pred pol letom, čez nedolgo pa najbrž "Jugoslavija ali smrt" da kulise se menjajo naglo.

P. P.

Obvestilo.

Izvrševalni odbor uprave Butte Elk Park Extension Mining Co. je na svoji seji, ki se je vršila v Pittsburghu, 5. maja 1920 predložil sledečo resolucijo: "Ker je naša kompanija v zadnjih par mesecih zelo veliko napredovala, se sklene, da se prodajna cena delnic naše kompanije zviša od $2 na $3 vsaka. Ta sklep stopi v veljavo dne 1. junija 1920. Do 31. maja 1920 bodo delnice še ostale pa $2. vsaka."

1. Nova uprava je (razen drugega dela, ki je bilo napravljeno v rudniku) dovršila prvi del načrta za poglobitev glavnega šafta s tem, da je dosegla globino 600 čevljev. V času poglobitve je bila presekana izvrstna ruda v šaftu samem.

Vzroki, ki so dovedli upravo do tega koraka, da se namreč zviša ceno delnicam, so v kratkem sledeči:

2. Kompanija je začela dne 15. aprila tega leta v globočini 250, 400 in 600 čevljev delati prekope in preseke ter naletela v kratkem času oziroma do 1. maja izborno rudo v tej globočini. Vzorci novo-odkrite rude kažejo bogastvo $150.00 na tono v srebru, bakru in svincu.

3. Kompanija je kupila tekom zadnjega meseca še 226 akrov zemlje, ki meji na ostalo kompanijsko podjetje. Na ta način je kompanija zaokrožila svoje ozemlje, kar je največje važnosti za podjetje. Kompanija ima sedaj več kot 1000 akrov zemljišča, od katerega je

596 akrov patentiranega,
456 pa v procesu patentiranja.

Tako je naša kompanija postala ena največjih lastnic mineralnega in drugega zemljišča v bjutskem in Elk Park okraju. S tem je kompanija završila svoj program mineralnih in zemljiških posestev, katera je imela na vidiku za svoj bodoči razvoj.

4. Kompanija je končala pogajanja ter naročila od Copper Mining Co., (Machinery Department) popolnoma nov električni plant za operiranje rudnika s pomočjo elektrike. S tem bo nadomeščen sedanji plant, ki je operiral s pomočjo pare in ki ne odgovarja bodočim potrebam modernega in ekonomskega razvitka rudnika.

5. Kompanija je istotako končala pogajanja ter sklenila pogodbo z Great Falls Power Co., za dobavo elektrike novemu električnemu plantu iz struje, ki teče mimo naših zemljišč in to samo pol milje vstran od glavnega šafta. V ta namen bo treba inštalirati transformatorje, električne okrete itd., da se postavi poslopje ter napelje električno žico za dobavo elektrike v dolžini pol milje.

Glavna nabava za novi električni plant je nasleduja:

1 250 HP Ottumva Iron Works Electrical Hoist with motor complete; 800 ft. rope velocity per minute at 1500 ft depth;
2 Ingersoll Rand Compressors each 980 cubic feet air per minute with motor complete;
1 Aldridge Triplex Electric Pump, capacity 200 gal. water per minute at 1000 ft. vertical head;
1 General Electric, 600 K.W. 3 phase, 60 cycle, outdoor type Transformer, to step down the voltage from 100,000 to 2,300 volts which is the voltage the principal machinery of the new plant will be operated by;
1 Double deck cage for hoisting purposes, with safety devices etc. complete;
1 Electrical plant for lighting the mine and buildings.

Novi električni plant zaeno z inštalacijo mašinerije, poslopjem, transformatorji in napeljavo električnega toka bo stal približno $60,000.

Naročba mašinerije, inštalacija, zgrajenje poslopja bo vzelo kakih pet mesecev ter pričakujemo, do bo novi električni plant operiral ne kasneje kot 1. oktobra 1920. Do tega časa se bo delo v rudniku vodilo s sedanjo mašinerijo kateri se bo pa v teh dneh dodalo še

1 parni kotel s 60 konjskimi silami
1 Ingersol Rand Compressor z 250 kubičnih čevljev zraka v minuti.

Ker bo novi električni plant zgrajen takoj za starim plantom ne bo nikakega zaostanka ali zakasnitve v delu, ko se bo pričelo kopati temelj, zidati poslopje in inštalirati mašinerijo.

6. Dovršeni so pripravljalni načrti in poračuni za zgradbo mlina na kompanijskem zemljišču, ki bo vsak dan premlel 200 ton rude iz našega rudnika. Mlin bo zgrajen, ko bo delo, s katerim se sedaj nadaljuje, dospelo do stopinje, ko bodo mogoče dobavljati dovolj rude. Kompanija bo brez dvoma predtem začela pošiljati v topilnico bogato rudo, (high grade ore) iz svojega rudnika.

7. Kapitalizacija kompanije za časa inkorporacije, ko je lastnina našega podjetja sestajala samo iz dveh mineralnih klemov — kakih 40 akrov zemlje — brez velikega dela v rudniku, brez mašinerije, je bila $1,000,000. — razdeljena v 1,000,000 delnic. Ta kapitalizacija pa ne odgovarja sedanjemu stanju kompanije, ko znaša njena lastnina več kot 1000 akrov zemlje, ko dovršeno delo kaže bogate sklade srebrne, bakrene, svinčene itd. rude. Vpoštevajoč nadalje veliko mašinerijo, zgradbe itd., kot tudi izpremembe, ki se bodo završile tekom par mesecev, bi ne bila odgovarjujoča kapitalizacija za podjetje takega obsega, če bi bila v drugih rokah, manjša kot $5,000,000., kar bi bila po izjavi financirjevzadostva svota za tako podjetje. Želja nove uprave je dokazati, da se zamorejo tudi z malo kapitalizacijo razviti velika podjetja, ako je uprava takih podjetij v dobrih rokah kar se je v našem slučaju — s tem mislimo sloves članov članov sedanje uprave — zadostno dokazalo.

Iz zgorajšnjih vzrokov je nakratko razvidno, zakaj se je uprava odločila zvišati ceno delnic našega podjetja.

BUTTE ELK PARK MINING EXTENSION COMPANY
L. F. Gerdec, predsednik.

Vsak naš človek, ki želi del svojega denarja vložiti v solidno podjetje, ki po bogastvu odkrite rude, strokovnjaški izvežbanosti vodstva, organizaciji itd., daje svojim delničarjem izgled za velik dodbiček, naj izkoristi priliko, ki se mu nudi sedaj, ter naj kupi delnice Butte Elk Park Extension Mining Co., po nizki ceni $2.— predno se jim zviša ceno na $3.— Kupite lahko 50 delnic ali več. Pogoji plačevanja so: najmanj ena tretina v gotovini, ostanek pa tekom 60 dni od dneva vpisa. Denar je treba poslati na ime:

Butte Elk Park Extension Mining Company
612 Ferguson Building Pittsburgh, Pa.

Strašno umikanje preko Albanije.

(Iz spominov slov. legijonarja)

Ljum-Kula!

Pretreslo nas je, ko smo prečitali povelje, ki je glasilo, da gre naša pot v Ljum-Kulo, ono divje albansko gnezdo, nepristopno in neprehodno. Red, ki je bil ves čas našega odstopanja od Skoplja do Prizrena še precej dober, je prenehal: kolone so se pomešale, posamezni polki zedinili, a vmes so vlekli izmučeni konji topove, sestradani voli trenske in municijske vozove, bučali so avtomobili, konjeniki so si delali komaj pot na cesti, ozki in pokvarjeni, ki vodi od Prizrena ob reki Drinu nizdol proti Ljum-Kuli.

Prvi sneg je naletaval, ko smo okoli dveh popoldne prišli v sotesko, ki se je zoževala vedno bolj in bolj, dokler nam naposled ni zaprla proti naprej.. Stali smo pred prirodno ograjo — pred divjimi albanskimi planinami, ki si si je skozi nje prebil prehod le peneči Drin..

Tren, topovi, avtomobili so napolnili cesto. Pešci smo morali korakati po obronkih gora, ki so se dvigale ob cesti, ako smo hoteli naprej. In tu se je začelo ona grozna tragedija propasti. Kratek trenotek je uničil premoženje naroda, ki je marljivo zbiral plodove svojega dolgoletnega dela, da jih posveti zadnji in odločni borbi.

Bili smo v Ljum-Kuli, središču najnevarnejšega albanskega plemena Miriditov. Seveda o vasi ne duha ne sluha. Le visoko gori na stenah gora, v skalovju in pečinah, smo opazili nizke kolibe, ograjene z debelimi kamenitimi zidovi — kule Miriditov. Spodaj ob vhodu v neprehodno sotesko Drina je stala napolporušena turška karaula. To je imel sedež štab vrhovne komande srbske, tu je ležal bolan stari vojvoda Putnik, tu je prenočil sivi kralj Petar.

Od Ljum-Kule dalje ni bilo poti naprej; le steze so vodile preko albanskih planin, in to ena proti Vezirjevemu mostu v Sakder, a druga čez Bicane preko Vasiata v Debar.

Topovi, vozovi, avtomobili niso mogli nikamor — zato se je moralo tu izvršiti ono grozno delo uničevanja, ki ga ne pozabim nikoli..

Prišlo je povelje, da se uniči, kar se ne more prenesti na konjih in volih preko gora. Nič naj bi ne padlo sovražniku v roke.. Mirno in dostojanstveno so topničarji izpregali konje, potisnili topove tik strmega brega in jih potem porinili nizdol.. zabobnelo je, ko so topovi valili po strmem bregu nizdol — zašumel in zapenil se je Drin..voda je pljusknila in v motno globočino so izginili oni nasi topovi, ki so nam bili dozdaj zvesti spremljevalci, junaški pomočniki.. Za topovi so prišli na vrsto vse mogoče vozovi..

In nato avtomobili, mirno, kakor da se pripravljajo za sprehod, so premaknili zavornico in sopihaje so zdrdrali različni avtomobili od bolniških in tovornih do luksuznih kraljevih motne globine Drina..

Vse popoldne in vso noč je trajalo to uničevanje.. Ali premišljal ni nihče, vsak si je bil v svesti, da ne sme ničesar ostati v rokah sovražnikovih.

Gledal sem, kako je priddral po cesti velik angleški bolničarski avtomobil, šofirala je mlada Angležinja, vozile so se na njem angleške bolničarke. K avtomobilu je pristopil srbski častnik in izdal povelje. Hitro so poskakale bolničarke iz avtomobila, vsaka si je vzela najpotrebnejšo prtljago, si jo naprtila na rame, šoferka je zavrtela vreteno in avtomobil je zdrčal nizdol v valove Drina..

Taborišče našega polka je bilo na obronkih gora. Sedli smo ob skromnem ognju vso noč, sneg je padal neprestano.. ves dan nismo jedli ničesar..ali na to je bilo bodočnosti. Vedelj smo, da gremo skozi najnevarnejše kraje Albanije. Od vseh strani smo dobivali vesti, da so Arnavti napadli ponoči izmučene oddelke naših vojakov, da so požigali kolibe, kjer je našlo prenočišča nekoliko beguncev..

Na vsezgodaj smo dobili drugo jutro povelje, da naš polk odstopa od Ljum-Kule čez Vasiat v Debar.

Edino, kar nas je razveselilo to jutro, je bilo, da smo dobili vsak po en hlebec kruha. Že nekaj dni nismo videli kruha. Zdaj pa so nam dali lepega, belega kruha! V tem trenotku ni videl nihče ničesar, nego samo ta lepi dar. Ni preteklo niti pet minut — pa stavil bi glavo, da v vsem polku ni imel nihče več svojega hlebca.

Ni se še popolnoma zdanilo, ko smo se začeli pomikati naprej.. Sneg, ki je padal po noči, je zapadel precej visoko. Tako se ni videlo slabe steze, ki je vodila navzgor po obronskih strmih gora. Stopali smo drug za drugim počasi s sklonjenimi glavali, na eni strani prepad, na drugi sivo skalovje..

Kolikor višje smo se vzpeli, toliko nevarnejše je bila naša pot. Samo en nepreviden korak, zmaj.kalo je tal in nesrečnež se je zvalil v prepad. Ali nihče se ni zmenil za to. Otrpli so bili naši čuti.. Bili smo brez duše, brez srca.. vsakdo je mislil le nase. Egoizem, najbrutalnejši egoizem nas je premagal!

Kakor dolga črna nit brez konca in kraja so se vlekle naše kolone po albanskih gorah. Medlo je vedno bolj in bolj, burja je tulila, sneg je padel v zledenelih snezinkah v oči in obraz.. Brez odmora smo šli ves dan. Niti besede ni bilo nikjer čuti, vsi smo molčali.. Ponoči smo prišli v vas Bicani, kjer smo prenočili. Tam sem našel si z nekaj tovarši polpodrto ovčjo stajo, kjer smo bili vsaj deloma pod streho. Naložili smo si ogenj, kjer smo si razgreli premrte ude.

Bil je še mrak, ko smo zapustili Bicane in nadaljevali pot v izgnanstvo. Sneg je padal še vedno, vetrovi so tulili preko skal. Vedno počasnejši je bil naš korak, komaj smo se premikali naprej. Takrat so se začeli odigravati prizori, grezni in strašni, da jih je težko opisati. Med kolone vojakov so se pomešali begunci, otroci, žene, starci.. Otroci so iskali svoje matere, matere svoje otroke, ki so se izgubili, — jok, blazno kričanje je odmevalo naokoli, a nihče ni imel besede pomilovanja, usmiljenja.. Vsakemu je bil pred očmi le svoj lastni jaz..

Omagal je vojak, sklonil se malo v stran, — prosil pomoči, da mu pomagajo, a kdo se je zmenil zanj! Nihče ga ni pogledal.. bežčutno smo šli dalje in ga prepustili strašni usodi..

In tako sem videl ležati zmrzle vojake, otroke in žene ob stezi; mogoče se je hotel malo odpočiti.. ali vstati ni mogel več.. Nikdar ni več vstal.. Zmrznil je.., in nihče mu ni vedel imena, nihče ne ve, kje je njegov grob.. Ali ne samo ob stezi, tudi po stezi so ležali mrliči, ki so popodli od lakote ali so zmrznili. Toda nihče ni utegnil, da bi mrtva trupla odmaknil na stran: preko njih smo se spotikali in šli dalje, dalje..

Na mali planoti sem videl tale prizor: pogašen ogenj, a okoli njega so sedeli štirje vojaki, siromaki; zakurili so si ogenj, da se malo ogrejejo, ali trudni so hitro pospali, ogenj je pošel in nesrečneži so zmrznili v mrzli noči..

Na vsakem koraku sem videl enake prizore, vse strašnejše, še vse groznejše.. Tam je ležalo nekaj trupel, slečenih do golega, ne vem, ali so zmrznili ali so jih pobili Arnavti, slekli so jih do golega in potem pustili..

Preko mrličev je šla naša pot naprej , brez odmora so se pomikale naše kolone, zopet smo prenočili, a zdaj v divjem gorovju, ali brez ognjev, ker drv ni bilo nikjer. Vso noč smo stopicali naokoli, ker zaspati ni smel nihče, zato smo se rajši napotili naprej.. Nihče ni vprašal, kam gremo, nihče ni vedel, kje smo, molčali smo, komaj se premikali naprej, ali šli smo vendarle.

Ako danes premišljujem o tej naši poti preko albanske planine, tedaj vidim, da je človek najstrašnejši stvor. Vsa kultura in civilizacija je le tančica, ki je vanjo odel svoje živalsko telo. Kadar vrže tančico razsebe, se pokaže v svoji pravi bestijalni sliki, pokaže, da je strašnejši od živine, divje zveri.. Za košček kruha bi zagresil največji zločin, da si osvoji dobro meste, bi pahnil tovariša v prepad, da se sam malo ogreje ob ognju, bi pustil zmrzovati svojega bližnjega..

Dva dni smo hodili po albanskih gorah, ki so se še vedno dvigale pred nami kakor mrzle stene, ali še vedno ni bilo konca našega trpljenja. Dva dni že nismo dobili nobene hrane, lačni in sestradani, trudni in iznemogli smo bili, ali nikjer počitka. Ali da bi zaostal, na to ni nihče niti mislil. Saj je vedel, kaj ga čaka.. Le kdor je omagal, je ostal v divjih gorah.., plen besneče prirode, zahrbtnih Miriditov.

Navzgor je šla naša križeva pot, težka pot izgnancev.., brez strehe, brez doma, brez domovine.

Vrnitev Napoleonove vojske iz Rusije, katastrofo na Berežmi, je bila doslej izgled strašne propasti. Ali kaj je bilo to v primeri z našimi odstopanjem preko Albanije! Napoleonova nesreča bila je le katastrofa vojske, a naša bila je katastrofa naroda ..

Na vsak korak mrliči, umirajoči, zblaznele ženske, napolgole v strašnem mrazu, otroci, ki so drgetali, jokali in klicali.. A kdo se je zmenil za vse to.. Saj je vsak med nami vedel, da ga čaka mogoče že danes nocoj ali jutri ista usoda..

Predvečer drugega dne smo prišli pod vrh Vasjata, male albanske vasi z razstresnimi hišami.

Tam smo dobil vsaj nekaj drv, da smo se ob ognju osušili in o greli. Ali človeška priroda je zopet zahtevala svoje. Lačni in sestradani smo bili, ker dva dni že ni nihče okusil ničesar. Vojaki so našli nekaj turščičnih storžev, razdelili smo jih: na petorico nas je prišel po en storž, ki smo ga skuhali, zrobkali in potem poedina zrna z matematično natančnostjo razdelili med seboj tako, da je na vsakega prišlo 36 zrnov — še danes se dobro spominjam tega števila. To je bilo vse, kar smo zavžili v dveh dnevih.

Ali najgroznejši del pota je bil šele pred nami; edina pristopna steza je peljala čez vrh Vasjata, a ta je bila strma, vsled zapadlega snega se ni mogla niti videti. Ponoči je prenehaval sneg, začelo je zmrzovati, zato smo morali čakati, dokler se ni popolnoma zdanilo in šele tedaj smo se krenili naprej .

Po zmrzli stezi je bila pot še hujša.. Drselo je in videl sem, kako se je temu in onemu spodrsnilo, v padu se je lovil..ali zadržati se ni mogel, s seboj v prepad je potegnil po dva, tri tovariše.. tisoči in tisoči so našli na ta način svoj groni konec na Vasjatu..

Prav pred vrhom Vasjata sem videl najstrašnejši prizor, ki se je mogel sploh dogoditi na poti na to našo Golgoto. Prizor, ki ga gledam še danes pred svojimi očmi, ki ga takrat nisem mogel razumeti..

Med vojake so se pomešali meščani, ki so bežali iz svoje zemlje, da jih sovražnik ne zasužnji. Res je bilo povelje, da morajo ti begunci iti na čelu kolone, ali kaj je pomagalo, ko so utrujeni zaostajali, tako da so bili skoraj vsi na koncu kolone. Tam sem bil s svojim vodom tudi sam. Med mojimi vojaki je šla od jutra tretjega dne mlada žena, ki je nosila v naročju oroka, starega največ eno leto; vedno je zaostajala, jokala en klicala svojega moža, ki se je izgubil med množici,. Skušal sem ji pomagati, ali ona mi ni odgovarjala, samo venomer je zdihovala in poljubovala svoje dete.. Ker je zaostajala, sem ji govoril, naj ne zaostaja, naj potrpi še malo.. Ali ona me je samo gledala z očmi, tako čudnimi in sijajnimi..

Naenkrat je obstala izza kolone.. Stala je sama na stezi, krčevito je stisnila k sebi otroka, poljubovala ga.. Nato je začela blazno smejati, in predno sem mogel priskočiti, zavihtela je otroka in ga vrgla v prepad.. Nato se je zgrudila in padla. Stopil sem k nji poskušal jo dvigniti, ali govorila je pretrgane stavke.. Blazno se je smejala, videl sem, da je sirota zblaznela..

Opazoval sem jo še nekaj časa, kako je čepela na stezi, z rokami grabila sneg in se samo smejala.. Pomagati ji nisem mogel. Moral sem naprej, moral sem je prepustiti usodi, ki je poprej že dohitela toliko njih..

Okoli poldne smo prišli na vrh Vasajata. Jasno je bilo, okoli nas nepristopne albanske gore, nikjer dokler je segel pogled človeškega prebivališča.., povsod samo mir, večna tišina, povsod smrt, vsenakoli grobovi..

Takoj smo začeli spuščati nizdol ali kakor težka je bila pot navzgor, toliko nevarnejša je bila navzdol. Spuščali smo sed od kamena do kamena, od skale do skale; koliko žrtev je zahtevala ta pot..!

Zvečr smo prišli v Slatino, malo vas na obronku Vasjata. Tam smo prenočili, a drugo jutro takoj nadaljevali pot proti Piškopeli. Tu smo ostali ves dan v stari, napol porušeni turški vojašnici.

Sele ondi sem se zavedel počasi vsega, kar sem videl in doživel na strašni poti.., poprej in poznoje sem videl bojišča, pokrita z mrliči, — videl sem veličastno smrt .. Ali tega, kar sem videl na tej poti, nisem videl nikdar..

Kdo prešteje grobove, ki so na Vasjatu, kdo prešteje njih, ki so našli smrt v prepadih..? Brez števila jih je.., vse, vse je ondi umiralo..

Koliko znancev in prijateljev nisem našel več, ko smo se zopet zbrali! Povpraševal sem za njimi — ali nihče ni vedel za nje.. Ostali so v gori v albanskih gorah.., zapuščeni in pozabljeni ..

.. Prišli so na Golgoto in so tam ostali, a mi smo nadaljevali pot do vstajenja..

Dolga in strašna je bila ta pot, vodila je preko morja v tujino.. preko novih žrtev.., preko potokov krvi.., ali vodila je do zmage.., vstajenja..

Vi, ki ste ostali na Vasjatu, vi, ki ste ostali v albanskih gorah, niste videli naše sreče — niste se z nami veselili vstajenja.. Sneg je nad vašimi grobovi.., divji vetrovi tulijo nad vašimi grobovi..!

Zagreb ima boljševiškega župana

16. aprila se je vršila volitev mestnega župana. V občinstvu je vladalo veliko zanimanje. Ob 3/4 10. dopoldne so se sestlai mestni zastopniki. Komunisti so prišli okrašeni z rdečimi cvetlicami. Vladni poverjenik dr. Goglia je ugotovil, da je prisotno zadostno število občinskih zastopnikov ter je na to otvoril sejo. Seji ni prisostvoval Radič, ker je zaprt. Seje se niso udeležili tudi frankovci, ki so poslali vladnemu poverjeniku izjavo, katera je bila na seji prečitana. V tej izavi pravijo, da so bili v zadnji seji napadeni od socijalistov, demokratov in da niso našli pri vladnem poverjeništvu varstva. Zaradi tega izjavljaja, da ne bodo prišli na sejo, dokler se jim ne zagotovi zadostno varstvo. V svoji izjavi govore nadalje o svojem boju proti Avstriji in Madžarski, kar je izzvalo v dvorani buren smeh. Na predlog zastopnika Wilderja se je uporabil paragraf zakona, po katerem vsak občinski zastopnik, ki ne pride k volilni seji, izgubi mandat. Občinski svet je ta predlog sprejel in so se frankovski mandati ukinili. Zatem je komunist Kamilo Horvat prečital izjavo komunističnih zastopnikov radi zaprisežnja ki naglaša, da polože komunisti predpisano prisego s pridržkom. Nato je izjavil zastopnik dr. Šinkovič, da istotako kot prepričan republikance ne more položiti predpisane prisega brez pridržka. Enaki izjavi sta podala tudi dr. Politeo in Bukšeg. Nato se je prešlo na zaprisego mestnih zastopnikov ter so vsi zastopniki prisegli. Pri točki dnevnega reda: "Določitev županove plače" ni bil stavljen noben predlog ter ostane z ozirom na to dosedanja županska plača. Nato so prešli na volitev župana. Pri prvi volitvi so dobili: komunist Delič 22 glasov, bivši župan dr. Srkulj 14 glasov, demokrat Aneel 4 glasove in demokrat Kresič 1 glas, medtem ko se 4 zastopniki oddali prazne glasovnice. Ker z ozirom na to noben kandidat ni dobil absolutne večine, je bila odrejena ožja volitev med dr. Srkuljem in Deličem. Pri ožji volitvi so demokrati glasovali s komunisti ter je dobil komunist Delič 27 glasov in je bil tako izvoljen za zagrebškega župana. Dr. Srkulj je dobil pri ožji volitvi 14 glasov, za Delića pa je glasovalo 20 komunistov, 1 socijalist, 6 demokratov in 1 zastopnik izven strank. Nato je bil novi mestni župan zaprisežen. Ko mu je vladni poverjenik izročil zlato županso vratno verižico, jo je novi župan odklonil in položil nazaj v škatljo. Novi župan se je zahvalil za izvolitev ter izjavil, da bo deloval za okrepitev gospodarskih in socijalnih sil prebivalstva. Za tem je bil takoj overovljen zapisnik občinske seje. Novemu županu so komunisti priredili burne ovacije.

Pogreb ljubljanskih žrtev

27. aprila ob 11. dopoldne so pokopali Sagadina Alojzija. Popoldne so od 1. do 5. pokopali pet žrtev: osemuletno deklico Marijo Hočevar, hčerko sprevodnika južne železnice Damjana Hočevarja, zato Frana Sterleta, nadpremikača južne železnice; Mihaela Kušara, vlakovodjo južne železnice; Pavla Rebolja, delovodjo in Frana Gorenjca, strugarja južne železnice. Od 2. popoldne je tvorila številna, tisočglava množica žalni špalir od mrtvašnice in daleč po Martinovi cesti. Pogrebov so se udeleževali samo sorodniki in znanci. Le pri Kuharjevem pogrebu so vsi železničarji priredili žalni sprevod.

Vlada je skupen in svečan pogreb zabranila in odklonila tozadevno prošnjo deputacije socijalno-demokratične stranke. Pogrebi posameznih žrtev so se izvršili mirno, tiho in brez vsakega incidenta.

Valuta in cmoki.

Bivši dunajski župan dr. Lueger je poral il pri valutni debati v avstrijski zbornici naslednjo primero: Papirnati denar ni tako slab. Primerjamo ga lahko z okrepčevalno hrano. (Smeh). Gospod poslanec Plener se smeje, morda se bo še enkrat nasmehnil, če ga primerjamo s cmoki. (Nastal je spet smeh.) Cmoki so tečna jed. Človeka jačijo in ga delajo vztrajnega. Potem človek lahko potrpi sneg sneg in burjo in kljubuje vsem mogočim nevarnostim. Ali kdor bi se cmokov le preveč najedel, bi utegnil zboleti. (Smeh.) In prav taka je papirnatim denarjem. Ako država zmerno rabi papirnati denar, se ž njim jači, a neizmerne izdaje jo slabe". Nemški list, ki je prinesel to slučico, je pripomnil z vdihom: O, če bi imeli toliko cmokov kakor papirnatih "flik"!

Severova zdravila vzdržujejo
zdravo delovanje

Bolečine v križu

so zelo pogosto vsled nerednih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenje, ki vas opozarja na dejstvo, da ledice in mehur ne delata pravilno. Popravi ju. Rabi

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnetju mehurja in ledic, neodhajanju vode, proti odtekanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled nerednosti ledic. Cene 75 centov in $1.25 ter 3c in 5c davka. Naprodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite tajkupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime .....
Naslov .....
Mesto in država .....

Na posetih v Češkoslovaški.

Spielberg, avstrijska mučilnica.

Brno je industrijsko mesto prve vrste. Tu se je osredotočil moravski židovski in nemški kapital in je vstvaril velika industrijalna podjetja, ki so bila glavna opora prejšnjega nemškega Brna. V mestu in okolici je 23 tekstilnih tovaren, nekaj velikih strojaren, več pivovaren itd. Morava je lepa in bogata dežela, ki je ohranila svoje stare narodne tradicije, toda njeno glavno mesto je bilo močna nemška trdnjava, ki jo je bilo težko premagati. Okoli mesta so rastle nove češke občine in obleganje se je vršilo zadnja leta z vedno večjo odločnostjo. Tik pred svetovno vojno — na dan sarajevskega atentata — se je vršil v Brnu velik sokolski zlet. Češka sila je že rastla med meščanstvom, toda tuji kapital je bilo težko premagati. Svetovna vojna je tudi tu napravila preobrat. Čehi so stopili na vodilna mesta in Nemci so se skrili pod ime "starih Brnjanov". Pri tem seveda niso pozabili na stare zlate čase in par tednov pred našim prihodom so peli v nekem svojem gledališču: "O du, mein Österreich!" Nastale so vsled tega dijaške demonstracije. Toda taki vzdihi bodo počasi izginili. Češka podjetnost si bo počasi osvojila tudi to staro nemško polje. Napisi v mestu so še zdaj kakor so bili: nemški, dvojezični in češki. Mesto samo dela utis velikega mesta, ima nekaj zanimivih starejših stavb, posebno cerkev, v splošnem pa prevladuje srednjeevropski tip.

Imeli smo priliko ogledati si troje velikih podjetij: veliko tekstilno tovarno Beran & Comp., prve brnske strojarne in starobrnski pivovar. Povsod se marljivo dela. V tekstilni tovarni je nas predvsem zanimalo izdelovanje sukna: prešli smo dolge delavnice, kjer se vrsti stroj za strojem, vse se vrti kakor samo od sebe, delavec ali delavka stoji pri stroju ter vse plete in tke od oddelka do oddelka, dokler končno celi kupi blaga leže pripravljeni za trgovino. Nekateri so si takoj kupili sukna po 100 do 130 kron. Ako dela dan na dan 23 takih tovaren, potem — bi človek mislil — ne bo pomanjkanje za blago. Toda manjka surovin, treba je amerikanske bate in vse to še daleko ne zadostuje. Brez tujega blaga se Evropa ne more obleči. Zato je obleka tako draga. Isto je s stroji. Gledali smo te ogromne naprave, stroje, dvigala itd., delavec pri delavcu nabija, toče, kuje, delajo se velikanski kotli, lokomotive, stroji, dve uri hodiš iz delavnice v delavnico, vse se ti zdi kakor ena sama veličastna pesem dela, ustvarjanja, napredka. Ko bi bili tako delali pet let, namesto da smo podirali, kje bi bila danes Evropa! Vse, kar se je podrlo in zamudilo, je treba nadomestiti.

Bili smo v resnici utrujeni, ko smo po pregledovanju starobrnskega pivovara sedli k počitku, pokusili dobro brnsko pivo in je nam pevski zbor pod vodstvom dirigenta g. Vaha zapel nekaj lepih moravskih pesmi.

* * *

Nekaj naših tovarišev se je odpeljalo na izlet v podzemsko jamo "Macoho", ki ima precej podobnosti z našo postojnsko jamo. Nas pa je bolj zanimal stari Spielberg in njegove ječe, zato smo odšli iz mesta po širokih ulicah navzgor in smo kmalu stali ob zidovju starega gradu, ki je bil dolga leta strah in groza vseh, ki v stari Avstriji niso bili zadovoljni. Spielberg leži sredi mesta nekako tako, kakor Ljubljanski Grad, samo da je precej večji. Z vrha smo imeli lep razgled po mestu in okolici, tu stoji še spomenik generala, ki je branil mesto proti Švedom. Odšli smo po ozkih stopnicah v grad in smo naznanili, da si želimo ogledati kazemate. Dva stražnika sta stopila pred nas s svetilkami, razdelili smo se v dva oddelka in smo odšli v spodnje prostore. Grad obdaja globoki jarek, ki je okoli in okoli visoko obzidan, tako da je bilo nemogoče pobegniti tudi če bi bil kdo ušel iz podzemskih ječ, kar je bilo istotako nemogoče. Stopili smo v dolg podzemski hodnik, kjer vlada popolna tema; stražnik nam je svetil s svetilko in tako smo šli od ječe do ječe. Zanimalo me je že davno videti Spielberg, a, drugič bi ne hotel gledati teh strašnih krajev. Kar si je mogla nečloveškega izmisliti človeška fantazija, vse je bilo tu pripravljeno za one nesrečne žrtve, ki so bile tu pokopane v živih grobovih. Prva ječa ima vsaj še okno — tu je bil dolgo let zaprt baron Trenk, ki je prišel v nemilost na dunajskem dvoru —, vse druge ječe pa so popolnoma temne. In tu so živeli jetniki leta in leta. Stražnik nam pripoveduje o nekaterih slavnejših političnih zločincih, ki so tu trpeli za svoje prepričanje. Največ je bilo italjanskih karbonarjev, med njimi znani Silvio Pelico, ki je deloma popisal svoje ječe. Videli smo njegovo celico; stražnik razlaga, da je bilo njemu edinemu dovoljeno, da je imel luč. Spomnil sem se pri tem na onega našega Ilirca, ki o njem piše profesor Denis (Francoz) v svoji knjigi "Čehi po Beli gori". Imenoval se je Kuralt in je kot jugoslovanski revolucijonar prišel v zvezo s karbonarji. Prišel je na Spielberg in edina uteha mu je bila Kollárjeva "Slávy dcera" (Slave hči), ki je bila njegov evangelij. Umiral je v teh zidovih v veliki veri na bodočnost slovanstva. Vprašali smo stražarja, ali so ohranjeni kaki zapiski, ali se ve, kje so grobovi teh mučenikov. Stražar je zmigoval, češ, da je vse uničeno, ker se ni hotelo, da bi se zvedelo, kaj se godi v teh prostorih. Le malokdo je prišel živ iz teh strašnih temnic in če je prišel na jasni dan, je bil duševno in telesno uničen. Bilo je tudi težko popisati grozo teh smrtnih ječ. Zaduhel podzemeljski zrak polni te prostore, plesnoba pokriva zidovje in vlaga leži po tleh. V zidu se še vidijo verige, s katerimi je bil priklenjen jetnik, mogel se je gibati le na malem prostoru, malo slame mu je služilo za posteljo — toda niti spati ni smel. Skozi vse ječe je vodila žica, jetniki so imeli po noči k nji privezane noge in vojaška straža je morala vsako uro na stražnici potegniti za to žico, da so se prebudili jetniki, ako so zaspali na svojem trdem vlažnem ležišču. — Stopamo skozi temni predor naprej, vrsti se celica za celico; pod nami je še ena vrsta takih in še strašnejših ječ. Ta vrata so imela poseben namen: tusem so po temi pripeljali jetnika, ki ni vedel, kam ga ženejo; ko je stopil na vrata, so se vrata odprla in ubogi jetnik je padel v globočino. Tako je prišel v spodnje ječe — tam so ga znova zaprli — od tam ni nihče več videl božjega solnca. — Gremo naprej: tu je "hladomorna", to je ječa, kjer so jetniki umirali od glada. Še se poznajo sledovi zidu, kjer so zazidali onega, ki je bil obsojen na gladno smrt; drugi, ki so bili v enakem obsojenju, so morali pred zidom poslušati poslušati njegove vzdihe, dokler ni nesrečnik vtihnil. In ko je vtihnil, so zazidali drugega, ki je še dan pred tem poslušal zadnje vzdihe umirajočega. Gremo naprej: tu so mučilnice. Na steni visé še strašni stroji, s katerimi so rablji mučili uboge žetve; tu so klešče in razni zavijaki, ki so napravljeni po vzorih svete španske inkvizicije; v resnici je bilo treba prave vroče fanatične južne španske fantazije, da je bilo mogoče ustvariti vse te strašne stroje za nečloveške muke; tu je železen oklep z naznotraj obrnjenimi žeblji, ki so vanj zavili noge in krepko privili, da je pretrlo vso nogo do kosti; tu je stroj, s katerim so trli kosti na kolenih, tu je žlebnik, s katerim so pretrli ramena, poleg so klešče... vse to se je pred porabo razgrelo. Zdi se, da se še pozna kri na tem strašnem orodju, ki visi tu na steni kot grozen spomin preteklosti... Ječa za ječo, ena strašnejša od druge. Prehodili smo dolgi hodnik in smo šli v spodnje nadstropje. Po sredi hodnika, ki vodi med celicami, je nizek jarek, deloma prikrit z deskami. Tu notri so živele podgane; privezali so jetnika v jarek tako, da je imel ven noge; tako so ga dvigali, dokler niso mu obgrizle noge; umrl je na zastrupljenju krvi. Dva jetnika sta ušla skozi ta kanal, ki vodi daleč ven iz gradu, na svobodo; tretji je bil obtičal v blatu pod zemljo. Tu je celica s posebno napravo: jetnika so privezali z zadaj zvezanimi rokami na škripec in so mu obesili kamen na noge; tako so ga dvigali, dokler ni izdihnil. Tu stojita še dva kamna, večji in manjši; ako ni zadostoval manjši kamen, obesili so večjega, ki je trpina na škripcu pretrgal... Par korakov naprej je druga celica s posebnim škripcem, ki je dvignil človeka od tal, tako da je ostal samo na prstih; obenem je dobil drog okoli vratu in veriga je bila tako sklenjena s škripcem, da se je nategnila takoj, če se je jetnik skušal postaviti na noge in krog je začel jetnika dušiti. Jetnik je nekaj časa vzdržal na prstih, ko pa je postal utrujen, je popustil in tako se je sam zadušil. Ako je v svojih groznih mukah kričal, je dobil na usta pušico s poprom; dali so mu v usta posodo, ki so jo krepko privezali z jermenom okoli glave in ko je dihal, mu je letel poper v grlo in v dušnik. Tako je umrl v strašnem trpljenju. Tu blizu je celica, vsa bela od plesnobe; tu se je baje dal zapreti cesar Jožef II. za eno uro. Od tiste dobe tu sem niso več zapirali ljudi — do svetovne vojne. Pospešili smo korake, da bi prišli iz teh krajev smrti. Ustavili smo se v posebni celici. Ko je stražnik posvetil, se je pokazala pred nami natezalnica in na nji leseno človeško telo. Položili so človeka na nekako lestvo, zvezali noge in roke in na škripcih potegnili; vlekli so, dokler ni izdihnil, potem so vrgli truplo v podzemeljsko luknjo, ki je bila zadaj za natezalnico. Ta luknja je zdaj zazidana, ker je iz nje prihajal mrtvaški vzduh; natezalnica stoji še kakor prejšnje čase. Tu je umrlo 70 ljudi. Ne, drugič bi ne šel gledat teh strašnih krajev. Tipajoči ob mokrem zidu smo lezli naprej. Tu je še nova ječa, kjer so zazidavali jetnike in je kapljala nanje voda, da so zblazneli od groze in strahu...

Hiteli smo proti izhodu, kjer se je svetil zopet beli dan. Oddahnili smo se, ko smo stopili na prosto. Zunaj je sijal lep pomladanski dan. Nemogoče si je predstavljati notranjost Spielberga; kar si je izmislil podivjani Rim za svoje cirkuške igre, se dá komaj primerjati tem podzemskim umetnostim: to je bil odmev španske iznajdljivosti v rafiniranosti muk. Strašen spomenik strašne dobe! Tu je cesar Franc še v začetku 19. eeka zapiral politično nezanesljive ljudi z juga in severa. Šele leto 1848. je izpraznilo Spielberg, a ne še popolnoma. Ob začetku svetovne vojne so napolnili te prostore Rusi in Poljaki iz vzhodne Galicije; v naših taborih smo imeli več tovarišev, ki jih je pot iz Galicije skozi Spielberg pripeljala k nam. Tu so bili zaprti tudi uporni vojaki čeških polkov. Sedaj so prazni ti prostori, ostali bodo le v spomin na strašno preteklost.

Odšli smo v kapelo, kjer je nekaj slik slavnih jetnikov; med njimi je tudi baron Trenk, ki je dal na svoje stroške postaviti glavni oltar v kapeli. Par slik predstavlja mučenje na natezalnici in na škripcih. Podpisali smo se v knjigo obiskovalcev in smo odšli skozi ozek vhod mimo debelih zadov zopet na prosto. Tu skozi so vodili v spodnje prostore one, ki jim ni bilo več dano videti luč sveta. Kaj so čutili pri zadnjem pogledu na svobodno solnce?! In oni, ki so tod skozi zopet odhajali v svet, so bili kakor iznova rojeni; saj se ti zdi vsa ona podzemska tema kakor strašen sen, ki je nemogoč na tem svetu: komaj peklo pozna take strahote. A človek je hujši od vsega, ker je izpremenil ta strašni sen v resnico.

Pot skozi kazemate, ki traja skoraj dve uri, naredi na človeka težak vtis. Skoraj se noče spominjati na vse, kar je videl. Kako nizko je padel človek — ustvarjen po božji podobi. Zdaj sem razumel, zakaj je češka omladina obesila pred 25. leti škopnik na vrat cesarju Franeu, katerega spomenik je stal na najlepšem bregu Vltave v Pragi. Kdor je videl Spielberg, je pogledal globoko v zgodovino. Zato me je veselilo, ko sem našel pri obedu svojega tovariša iz časa svetovne vojne, priprostega brnskega delavca, ki sva skupaj služila kot prostaka pri nemškem dunajskem polku. To je bil priprost češki človek, a vedel je mnogo, govorila sva o politiki, literaturi in o drugem. Prehodila sva skupaj rusko in rumunsko fronto in sva drug drugemu pomagala; jaz sem mu dajal tobak, če sem ga imel, on pa je zame kradel krompir, jabolka in drugo, kajti bil je že tretjič na fronti in je vedel, da brez tatvine ni mogoče izhajati. Na dan bitke sva se zgubila. Mislil sem večkrat nanj. Ko smo prišli v Brno, sem prosil, naj ga poiščejo, če je še živ. Res so ga našli. Tudi on je bil ranjen z dvema krogljama skozi prsa; o meni je mislil, da sem padel, celo v Ljubljano je o tem sporočil. Spominjala sva se, kako sva po Volhiniji prosila krompir, kako sva na Rumunskem prodala čevlje za kruh itd. Vojaški spomini! A jaz sem se spomnil, kako sem bil vesel, ko sem našel med tujci takrat enega človeka, ki je bil z menoj enega srca: in to je bil priprost češki delavec; v temnih nočeh sva na fronti sanjala, kako bo razpadla Avstrija.

Popoldne smo bili povabljeni, da si ogledamo češko tehniko. Jugoslovansko in češko dijaštvo nas je sprejelo v avli, nato nas je pozdravil rektor tehnike v daljšem govóru, profesorji so nam razkladali moderno urejene kabinete in delavnice. Brno ima češko in nemško tehniko in začetek druge češke univerze. Jugoslovanska dijaška kolonija v Brnu je precej velika in se počuti tam prav dobro. Kar se tiče tehničnega študija, nudi Brno v vsakem oziru mnog opraktičnega in to je za študij tehnike velikega pomena.

* * *

Takoj pri prihodu v Brno je nas pozdravil na kolodvoru tudi naš znanec gospod Marek, bivši režiser našega slovenskega gledališča. Bil je nas zelo vesel, izpraševal je o naših razmerah v Ljubljani, o gledališču, o znancih itd. Gospod Marek ima sedaj mnogo dela v Brnu, kajti Čehi bodo tam imeli tri gledališča. Za naš večer so določili opero "Ekvinokeij", ki jo je po znani Vojnovičevi drami zložil češki skladatelj Neumann. Skladatelj sam je ta večer dirigiral opero. Na stopnicah nas je pozdravil gledališki ravnatelj. Imeli smo na razpolago lože in občinstvo nas je veselo pozdravilo, ko smo vstopili. Opera "Ekvinokeij" je moderno delo, ki bo mogoče prešlo tudi na naše odre. Po drugem dejanju nas je ravnatelj povabil na oder, kjer nas je pozdravil pred občinstvom. Naš Marjanović se je zahvalil za iskrene besede. Po trudnem dnevu je bil nam ta večer v gledališču prijeten užitek.

Odpeljali smo se v Besedni dom, kjer se je zbralo mnogo narodnega občinstva. Izreklo se je nekaj neizogibnih govorov in zdravic, potem pa so nam pari v krasnih narodnih nošah zaplesali v dvorani nekaj lepih moravskih plesov.

Bilo je že čez polnoč, ko smo se poslavljali od naših brnskih znancev in smo se odpeljali na kolodvor — kajti drugo jutro smo imeli biti v Bratislavi (bivšem Požunu na Slovaškem). Še en pozdrav češkemu Brnu in vlak je odhitel na jug.

NAPRODAJ FARMA

160 akrov, 22 za orati, lep vrt in ostalo pašnik; 22 glav goveje živine, 5 konj, 2 težka, 2 lažja in 1 za sedlo, 70 kokoši, žita za seme in vse gospodarsko orodje; hiša treh sob, hlev za konje in živino, vse v dobrem stanju. Cena $4200. Katerega veseli ta lepa prilika, naj se oglasi pri lastniku Jernej Krek, Yankee, N. Mex., ali pa pri bratu Frank Krek, Raton, N. Mex. (13-14—5)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata STANISLAVA ZUPANČIČ, doma iz Javorje, Šmartno pri Litiji. Leta 1905. je bil tukaj v Forest City, Pa., in zdaj ne vemo, kje je. Tukaj ima očeta in tri sestre. Kdor ve kaj o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Paul Zupančič, R. F. D. No. 2, Box 41, Forest City, Pa. (15-19—5)

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Boksa 50 funtov $11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street

New York, N. Y.

Z naročilom pošljite $3. v naprej.

MRS. NATALIJA S. LAIMBEER

članica takozvanih "višjih 400" se je tekom vojne posvetila trgovini. Postala je upraviteljica ženskega oddelka U. S. Mortgage & Trust Co.

Pojemanje nezgod v premogovnikih

Z zadovoljstvom se opaža, da je tekom minolih šestih mesecev število smrtnih nezgod v ameriških premogovnikih pojemalo, ako se to jemlje v razmerju k izkopanemu premogu. Tako tudi mesečno poročilo od Bureau of Mines, United States Department of Interior.

Tekom meseca julija lanskega leta, ko je produkcija znašala preko 50 milijonov premoga je 221 ljudi izgubilo svoje življenje v premogovnikih. V januarju 1920 je produkcija narasla na 56 milijonov ton ali za 11 od sto, dočim so smrtne nezgode, mesto da bi se razmeroma povišale, dejanski padle na 1888 ali približno za 15 od sto. To pojemanje pa ni le gol slučaj ali značilno le za mesec januar, kakor je to razvidno iz sledeče lestvice:

		Produkcija (short tons)	Ljudi ubitih	Število ubitih za vsak miljon ton
Julij	1919	50,501,000	231	4.38
Avgust	1919	50,895,000	223	4.39
September	1919	54,735,000	179	3.27
Oktober	1919	64,702,000	243	3.76
November	1919	26,389,000	94	3.56
December	1919	44,527,000	169	3.80
Januar	1920	56,043,000	188	3.35

Iz gornjih številk je razvidno, da je povprečna produkcija za januar in petero predhodnih mesecev znašala 49,500,000, ali le 2 od sto pod ono za julij, dočim je bilo povprečno število ubitih premogarjev 18,3 to je za 17 od sto manj.

Za to vsporedbo je bil vporabljen mesec julij, ker je ravno ta mesec reprezentativen za število ubitih premogarjev na podlagi statistik od leta 1911 naprej. Razvidno je, da ni število nezgod tekom minolih šestih mesecev raslo sorazmerno z večjo produkcijo premoga, in da znatno zmanjšana produkcija tekom meseca novembra radi premogarske stavke je bila spremljena od še bolj znatnega zmanjšanja smrtnih nezgod.

Zanimivo je pri tem omeniti, da nekoliko večjih mest poroča o ravnotako znatno zmanjšanem številu smrti radi tuberkuloze tekom leta 1919. Nekateri mislijo, da je to zmanjšano število smrti pripisati učinkom prohibicije.

American Red Cross,
Jugoslav Section.

REOLUCIJA V MOSKVI.

Kodanj, Dansko, 12. maja. — Privatna poročila, ki so dospela danes sem, pravijo, da je izbruhnila v Moskvi revolucija, katero je pa kmalo zatrla sovjetna vlada. Revolucijonarci so se poslužovali poljske ofenzive v svoje agitacijske svrhe.

Pariz, Francija, 12. maja. — Danes je bil prvi dan v celem letu, da ni brezžična postaja na Eiffelovem stolpu vjela nabene brezžične brzojavke iz Moskve.

POZDRAV.

Predno se podam na široki ocean, pozdravljam svoja brata Jožefa in Janeza ter njune družine, Janeza Medvedec in družino na Clarksville, Pa., družino Žebre na Rices Landing, Pa., Antona Pahle in rodbino Rastohar na Millsboro, Pa. Zahvaljujem se tudi vsem prijateljem v Brooklynu za prijaznost, posebno pa onim, ki so me spremili na parnik. Pozdravljam tudi vse prijatelje, kateri so me obiskali za časa mojega bivanja v New Yorku. Z Bogom! — Mihael Hotko in družina.

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 45 let, brez otrok, zdrave in čvrste postave, po poklicu "carpenter", ki zasluži na osem ur dela na dan deset dolarjev, se želim spoznati z dekletom ali vdovo, staro 30—40 let, v svrho ženitve. Na premoženje se ne oziram, saj imam že sam lep prihranek na banki, samo da je poštena, skrbna in dobra gospodinja, četudi ima enega otroka. Resne ponudbe naj se pošlje, ako mogoče s sliko, katero na zahtevo vrnem, pod naslovom: Vdovec, c/o Frank Sakser, 6104 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio. (14-17—5)

PROŠNJA.

Cenjene rojake v La Salle in De Pue, Ill., ter po drugih krajih prosim, ako je komu kaj znano za JAKOBA KOSTREVCA, doma iz Dobrove pri Škocjanu na Dolenjskem. V Ameriki biva že 22 let in že ni nič pisal nikomur od leta 1913. Zanj bi rada izvedela njegova žena Neža Kostreve, stanujoča v Rožni dolini štev. 136 pri Ljubljani, ter njegova dva sinova Alojzij in Ludvik, živeča pri materi, kakor tudi jaz njegova pastorka rojena Marija Barič iz Dobrove pri Škocjanu. Vljudno prosim, ako je komu kaj znano o njem, da mi sporoči, za kar se mu srčno zahvalim. Moj naslov je: Mary Reeel, Box 106, Canonsburg, Washington Co., Pa. (15-17—5)

POZOR, SLOVENCI!

Jaz imam lepo farmo v državi Wisconsin, ki jo prodajem ali pa zamenjam s hišo ali mesarijo. Katera veseli, naj mi takoj piše. — Fred Novak, Lyndon Sta., Wis. (15-17—5)

SVARILO

Zadnje čase se je doznalo, da se na pošti v Jugoslavijo mnogokrat pripeti, da je iz registriranih pisem ukraden gotov denar in celo čeki. Pismo prejme naslovnik, a gotov denar in ček pa izgine. To se pa pripeti, ker vojaška cenzura odpira pisma, in nepoklicani cenzor pobere zase, kar mu prav pride v teh časih navijanja cen. Izvedeli smo, da je Slovenka kupila ček za 2000 kron in ga poslala v Domžale v registriranem pismu, ček je izginil, besede pa v pismu: tu ti pošljem ček za 2000 kron pa tako prečrtane s črnilom, da se ni dalo brati.

Ne zatrjujemo, da vsi cenzorji kradejo, a dobe se pa le brezvestneži, ki take stvari zasebe obdrže.

Rojake svarimo, da naj nikari več ne pošiljajo gotov denar v pismih v Jugoslavijo, ker pripeti se kaj lahko, da ga ne dobi on, komur je namenjen. Najboljše je denar pošiljati po dobri banki, ki ima v Jugoslaviji dobre zveze, katere hitro, sedanjemu času primerno izplačujejo, tako na primer smo dobro prepričani, da kr. čekovni urad v Ljubljani prav dobro sedaj posluje in tudi primeroma hitro plačuje. S kr. čekovnim uradom v zvezi pa je tudi FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, kateri je sedaj prav zadovoljen, da se poslužuje te poti, ker prepričal se je, da čekovni urad izplača nakazila od dneva ko gredo iz New Yorka v 4 do 5 tednih.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Pennsylvania rojak

GEORGE WALETICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila. Sedaj se nahaja v državi Pennsylvaniji Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

HITRA POMOČ

Oslabelost vsled pretežkega dela, izčrpanost, okrneli sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegnjenje iz izpahnenje, temu ja lehko hitro odpomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko

SIDROM

Če nima zavojčck te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

ANŽE PITOV
ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

51 (Nadaljevanje.)

— Vi ste pošten mož, gospod Billot. Držali ste svojo besedo. Zahvaljujem se vam.

— Ha, ha, gospod Sebastijan, — je rekel Billot. — Ni šlo vse tako gladko kot si mislite. Vaš oče je bil trdno zaprt in treba je bilo napraviti nekaj škode, predno smo ga dobili ven.

— Sebastijan, — je rekel doktor Gilbert z gotovo skrbjo. — Ali si zdrav?

— Da, oče moj, — je rekel mladi mož, — čeprav me najdete v bolniški sobi.

Doktor Gilbert se je nasmehnil ter rekel:

— Vem, zakaj se nahajaš tukaj.

Tudi deček se je turobno nasmehnil.

— Ali ti tukaj ničesar ne manjka? — je nadaljeval zdravnik.

— Ničesar, vsled vašega prizadevanja.

— Jaz te hočem opomniti le na eno stvar, kar sem ti rekel že preje dostikrat: — Delaj.

— Da, oče moj.

— Jaz vem, da ni ta beseda zate nikak prazen zvok. Če bi to mislil, bi ti tega ne rekel več.

— Oče moj, ni moja stvar odgovoriti vam na to, — je odvrnil Sebastijan. — To je stvar gospoda Berardier, našega izvrstnega predstojnika.

Doktor se je obrnil proti gospodu Berardier in ta mu je namignil, da hoče govoriti par besedic z njim na samem.

— Čakaj, Sebastijan, — je rekel doktor.

Pri tem je odšel proti predstojniku zavoda.

— Gospod moj, — je rekel Sebastijan proti Billotu. — Ali se je mogoče pripetila Pitovu kaka nesreča? Ubogega dečka ni pri vas. —

— Pred vrati je, v vozu.

— Oče moj, — je rekel Sebastijan, — ali hočete dovoliti, da privede gospod Billot semkaj Pitova? Želo bi me veselilo videti ga.

Gilbert je pokimal z glavo in Billot je odšel skozi vrata.

— Kaj mi hočete sporočiti? — je vprašal doktor abeja Berardier.

— Hotel sem vam reči, gospod moj, da ni delo, katero bi morali priporočiti temu dečku, temveč razvedrila.

— Kako to, gospod abej?

— On je izvrsten mlad mož, katerega vsakdo tukaj ljubi kot svojega sina ali brata, a če ne bomo pazili na to, ga bo nekaj umorilo.

— Kaj pa? — je vzkliknil Gilbert.

— Delo, na katero ga pozivljate. Če bi ga videli pri svoji mizi, kako išče po slovarju, s sanjavimi očmi....

— Ali dela ali sanja? — je vprašal doktor.

— Dela. Po cele ure išče kak dober izraz, kako posebno frazo, prav tako kot ravno v sedanjem trenutku....

Mladi mož je padel v neke vrste sanje, ki so bile slične ekstazi, čeprav je bil njegov oče šele par minut od njega proč ter je Billot komaj zaprl vrata za seboj.

— Ali je pogosto tak? — je vprašal Gilbert vznemirjen.

— Gospod moj, jaz bi rekel, da je to njegovo običajno stanje. Vidite, kako išče.

— Prav imate, gospod abej, in če ga viditite takega, ga morate raztresti.

— To bi bilo škoda, kajti iz njegovih prizadevanj izvirajo dela, ki bodo delala največjo čast našemu zavodu. Stavim, da bo ta deček v treh letih dobil vse nagrade.

— Pazite, — je rekel doktor, — ta vrsta poglobljenja duha, v katerem vidite Sebastijana, je preje znamenje slabosti kot pa moči, preje simptom bolezni kot pa zdravja. Prav ste imeli, gospod abej, temu dečku se ne sme preveč priporočati dela ali pa je treba vsaj razlikovati med delom in sanjarenjem.

— Gospod moj, zagotavljam vam da dela in najboljši dokaz tega je, da je s svojo nalogo vedno prej gotaovo kot drugi. Vidite, kako se premikajo njegove ustnice. On ponavlja svoje lekcije.

— Dobro torej. Če ponavlja na ta način svoje lekcije, potem ga ne razburjajo. Radi tega jih ne bo znal slabše in se pri tem boljše počutil.

— Ah, — je rekel dobri abej, — vi se gotovo razumete na to, kajti proglasili so vas za enega najbolj učenih mož kar jih imamo sedaj.

— Treba vam je biti le opreznim, — je rekel doktor, — kadarkoli boste prisiljeni iztegati ga iz teh sanj, da ga spravite polagoma nazaj v ta svet, katerega je zapustil.

Abej se je presenečen ozrl v zdravnika. Malo je manjkalo, da ga ni smatral za norca.

— Gospod abej, — je rekel doktor, — takoj vam hočem nuditi dokaz za to, kar sem ravnokar rekel.

Billot in Pitov sta se v onem trenutku vrnila. S tremi skoki je bil Pitov pri Sebastijanu.

— Ti si zahteval mene, Sebastijan? — je rekel Pitov ter prijel dečka za roko. — To je bilo zelo lepo od tebe ter se ti zahvaljujem. — Približal se je s svojo debelo glavo bledemu čelu dečka.

— Poglejte, — je rekel Gilbert ter prijel pri tem abeja za roko.

Prebujen iz svojih sanj vsled nežnega poljuba Pitova, se je Sebastijan zganil in njegovo lice je postalo še bolj bledo kot je bilo običajno. Bolesten vzdih se mu je izvil iz prsi in živahna rdečica mu je nato pobarvala lice.

Zmajal je z glavo ter se nasmehnil.

— Ah, ti si, Pitov? — je rekel. — Saj res, hotel sem te videti.

Nato pa se je ozrl v Pitova ter vzkliknil:

— Torej ti si se boril?

— Da, in kot junaški deček. — je rekel Billot.

— Zakaj pa niste vzeli mene s seboj? — je odvrnil deček očitaje. — Tudi jaz bi se bil ter storil vsaj nekaj za očeta.

— Sebastijan, — je rekel Gilbert, ki se je približal sinu ter pritisnil glavo slednjega na svoje srce. — Še dosti več lahko storiš za svojega očeta kot s tem, da se bojuješ zanj. — Ti lahko poslušaš njegove nasvete, jim sledis tehr postaneš ugleden in slaven mož.

— Kaj ne, kot si? — je rekel deček z zanosom. — O, to je tudi ono, po čemur stremim!

— Sebastijan, — je rekel doktor nato, — ali hočeš sedaj kramljati z menoj na vrtu za par trenutkov?

— Ves srečen bom, oče moj. Le dvakrat ali trikrat v svojem življenju sem mogel biti sam z vami in vsi ti trenutki so še danes ostro v mojem spominu.

— Gospod abej, ali dovolite? — je vprašal Gilbert.

— Gotovo.

(Dalje pribodnjič.)

Debata v jugoslovanskem parlamentu.

V seji narodnega predstavništva je podal namestnik zunanjega ministra dr. Spalajković naslednjo izjavo:

Gospodje! Z ozirom na takratno sejo in z ozirom na negotovost, kaj bo z bodočimi sejami, smatram za svojo dolžnost, da pri tej priliki izrečem nekoliko besedi o onem vprašanju, ki nas toliko interesira. Smatram to za svojo dolžnost radi pomirjenja celokupnega našega naroda, posebno radi pomirjenja onega njegovega dela, ki nestrpljivo čaka na tak pomirljiv glas glede negotovosti njegove usode. (Poslanec Pešič: Zato bi bilo treba posebne seje.) Spalajković: Tiče se vprašanja, ki ga je stavil g. Petrović, in smatram, da ima tukaj vsak od nas dovolj patriotizma, da bo poslušal do konca ono, kar moram danes povedati narodni skupščini. Nadjeam se, gospoda, da vprašanje, o kvorumu za Vas nima toliko važnosti, kakor jadransko vprašanje. V svoji deklaraciji je vlada reklo, koliko brige je povzročilo to vprašanjem našim zaveznikom. Vlada je obenem izjavila nado, da se vprašanje približuje, rešitvi, izjavila je tudi svoje zaupanje v pravičnost zavezn kov. Ali gospoda, ime lsem prilko, da Vas poučim podrobno o posameznih fazah, skozi katere je šlo to vprašaije tekom prošlega leta, kakor tudi začetkom tega leta. Gospoda! Mogli bi presojati, das e nam je dosedaj v jadranskem vprašanju delala sama krivica. K sreči so se v poslednjem času pojavili posebni znaki in indicije, ki kažejo, da bo rešitev tega vprašanja krenila na drugo pot. Mi tudi ničesar drugega ne zahtevamo. Ne bom tu ponavljal onega, kar sem govoril o izmenjavi not med nami in našimi zavezniki, posebno začetkom tekočega leta. Ustaviti se hočem samo pri zadnjem zelo značilnem znaku, pri zjavi, ki jo je podal predsednik italjanske vlade nedavno v parlamentu: "Zahtevali smo, zahtevali bomo pravično rešitev vprašanja ter ne bomo nikdar zahtevali od Jugoslovanov, kar bi bilo, ali kar bi se videlo kot krivica. Mi in naši sosedje imamo interes, da živimo v odnošajih dobrega prijateljstva in s tem se bo razreševalo vprašanje o mejah. Mi mislimo, da se bomo s trgovskimi pogodbami in intimnimi kulturnimi odnošaji približali jugoslovanskemu narodu. Da bomo dosegli pravično rešitev, je potrebna resna diskusija v parlamentu. Prišel je trenotek velike odgovornosti v zunanji politiki in zavzeti mora svoje mesto vsaka stranka in vsaka oseba mora občutiti svojo odgovornost".

Gospoda! To velja tudi za nas. Smatram, da je velika sreča, da je v tako težkem momentu narodno predstavništvo zbrano in ako bi tudi ne bilo nobenega drugega razloga, razen tega za nas tako važnega zunanjega problema, bi bil ta razlog zadosten, da se skliče narodno predstavništvo in da se skozi usta narodnih poslancev mora slišati glas naroda in da mora biti v inozemstvu vsakdo uverjen, da je ves narod enodušen, kadar gre za njegove življenske interese.

Gospoda! Na vas je, da pretresete to vprašanje in da doženete, kaj so naši interesi v tem vprašanju, da izjavite svojo nado, da se vodi zanj briga, da bomo znali tudi mi braniti svojo rešitev, ki bo, kakor pričakujemo, zares utemeljena na pravici in pravičnosti, kakir je govoril Nitti, ker samo tako rešitev moremo sprejeti. (Burno ploskanje.)

Posl. Spinčić: Prosil bi za nekol ko besedi. Predsednik: Dopustite, da govori g. Pešič. Posl. Pešič: Gospoda! Po členu poslovnika.... (Velik hrup). Posl. Gostinčar: Sedaj, ko se govori o jadranskem vprašanju, hočete govoriti Vi o poslovniku, Vi ste izdajalec! Predsednik: Kaj ste rekli? Gostinčar: Rekel sem, da g. Pešič s svojim govorom o poslovniku ovira delo parlamenta. Predsednik g. Gostinčarju: Vi ste razžalili narodnega poslanca. Besede morate vzeti nazaj! (Poslanci vzklikajo: Vi tega niste čuli!) Predsednik: Gosp. Gostinčar je izrekel besedo izdajalec. Posl Mihalović: Tudi jaz trlim, da je izdajalec, da je izdajstvo, ako hoče kak poslanec govoriti o poslovniku takrat, ko se govori o jadranskem vprašanju. Predsednik: Pardon, ta seja ni bila sklicana za manifestacijo. Pera Jovanović: To je revolta od strani skupščine; skupščina ima pravico, da revoltira. Predsednik: Ko je g. Pešič začel govoriti, mu je g. Gostinčar vrgel grobo besedo. Pozivljam g. Gostinčarja, da prekliče to besedo. Gostinčar: Prosim g. predsednik, izjavil sem, da gospodje, ki razpravljajo o poslovniku, ko je govor o jadranskem vprašanju, ovirajo delo parlamenta. Smatram vsakogar za izdajalca, ki v tako kritični dobi ovira naše delo. Predsednik: Gospod Gostinčar prosim vas, da prekličete besedo, predlagal bom narodnemu predstavništvu, da Vas izključi od seje. Gostinčar: Protestiram! Predsednik: Vi nimate besede, besedo ima g. Pešič: Vsega skupaj sem izpregovoril tri besede o členu 80. in ta mali gospod je skočil trikrat in trikrat vzkliknil: Izdajalec! Pozivljam Vas, g. predsednik, da me branite žaljenja in klevete. Posl. Šimrak: Zakaj pravi g. Pešič Gostinčarju: Vi mali človek? To je velik človek. Posl. Pešič: Ponovno prosim predsednika za zaščito. — Predsednik: Gospod Gostinčar! Ste li rekli besedo izdajalec gospodu Pešiču? Gostičnar: Ne! Pešič: Gospod pravi, da ni meni rekel, da sem izdajalec, vendar pa se ni enkrat, temveč trikrat obrnil proti meni in rekel: Vi ste izdajalec! Prosim Vas, ako ima pogum, da kljub temu, da je trikrat javno name adresiral to besedo, sedaj izjavlja, da tega ni rekel meni, potem je prav. Jaz jemljem to v vednost, slaba čast pa naj ostane gospodu. Nato protestira proti temu, da se razpravlja danes tukaj o jadranskem vprašanju, ko je to samo izgovor.

Nato povzame besedo poslanec Spinčić: Vsi smo složni, da se reši jadransko vprašanje pravično in nikdar ne bomo rekli, da to vprašanje ni na dnevnem redu. Vadar je to vprašanje v akutnem stanju, tedaj mora manifestirati ves parlament, da dobimo svoje. da Reke ne smemo odstopiti, da je otok Krk naš; moramo dalje manifestirati, da je otok Črez naš, da je Lošinj naš. Ako tega ne dobimo, nam je Kvarner zaprt. Manifestirati pa moramo, da je tudi zemlja preko Wilsonove črte naša. Ves parlament mora manifestirati, da pripada tudi Istra, Trst in Gorica nam. Prosim vas, da bi parlament čimprej manifestiral, da smo v tem vprašanju vsi složni. Posl. Pešič: Govorim zopet, da.... (Vzkliki: Zopet Pešič!) Predsednik: Pešič ima besedo. Poslanec Pešič podaja v imenu poslancev kluba Demokratske zajednice: V imenu kluba poslancev, kateremu imamo čast pripadati, smatram, da je rešitev jadranskega vprašanja zajedniška in nerazdeljiva od nas vseh. V trenotku, ko se otvarja vprašanje, kaj je naše, kaj smo kraljestvu pridobili, kaj je pod Bogom edino naše, se objemamo vsi v obrambo naše pravice. Naša razdvojnost v skupščini nas ne bo nikdar privedla do tega, da ne bi vsi složno branili tega, kar je v interesu nas vseh. Izjavljam, da more i vlada i vsi merodajni faktorji smatrati, da stojimo v tem vprašanju z vami vsemi nerazdvojeni. Posl. Zlatić obžaluje, da mora konstatirati, da se je iz tega vprašanja napravilo partizansko vprašanje, da nikdar ne more dopustiti žalitve, ki jo je eden gospodov izrekel drugemu, rekoč, da je izdajalec. Nato prevzame besedo finančni minister dr. Janković, ki zahteva da parlament z ozirom na žalostno finančno stanje čimprej reši dvatajstine. Obžaluje, da se finančni odsek še ni konstituiral in pros. g. predsednika, da ukrene vse potrebno, da se konstituiranje izvrši čimprep. Pred odhodom na dnevni red je izjavil predsednik: Ker ne vidim zadostnega števila prisotnih poslancev, ukinjam sejo in odrejam prihodnjo za jutri.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA ..... 5. Junija
SUSQUEHANNA ..... 12. junija
PRES. WILSON ..... 8. julija

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo belezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvecer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vse razumem.

ROJAKI-BERITE

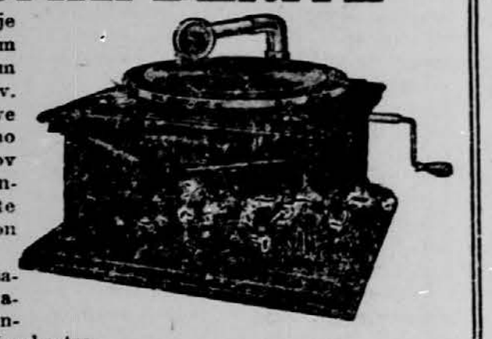

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da sem povečal svojo slov. trgovino. Imam veliko zalogo najnovejših gramofonov Columbia slovenske plošče, slovite Pathe in Emerson v vseh jezikih.
Velika izbera vsakovrstnih muzikaličnih inštrumentov, za godbe ali orkestre.
Kadar si kako društvo namerava kupiti bandero, zastavo, regalije, kape prekoramnice, uniforme, ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Stem si bodete prihranili dolarje. Moje blago je prve vrste in po zmernih cenah. En poskus in pripričani bodete. Cenike za gramofone, Columbia slovenske plošče ter društvene potrebščine pošljem takoj na zahtevo. Pišite še danes po cenik na:

VICTOR NAVINSHEK
331 GREEVE STREET CONEMAUGH, PA.

SANTAL MIDY CAPSULES

Ozdravi katar mehurja in od strani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb
Na prodaj v vseh lekarnah

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj starejši slovenski zdravnik, špecialist v Pittsburghu ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof Erlich. Če imate mozolje ali menuričke po telesu v grlu, izpadanje las bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po o krajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povračajo bolezine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, srbečice, škrofe in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno čakati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja PETRA BUKOVAC, rodom od Žurg, občina Osilnica okraj Kočevje. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi javi, ali naj se on sam oglasi. — Valentine Turk Box 125, Linden, Ala. (14-15—5)

Kdo ve, kje je JOHN ŠOLAR? Pred 19. leti je bival na 4730 Hamilton Ave. N. E., Cleveland Ohio. Za njega skrbi žena v starem kraju. Sporoči naj se: Valentine Benedicich, 315 H St., Rock Springs, Wyo. (14-18—5)

KROJAČI, POZOR, KROJAČI!

Delo dobita 2 izurjena krojača najsibo kar najbolj ugaja za vrhnje suknje ali rekelce, hlače, telovnike, ali samo za popravljanje Delo stalno, plača po dogovoru Pridite ali pišite na naslov: J. A Ambrozich, 418 Pierce St., Eveleth, Minn. (11-5 v d)

IZŠEL JE

Angleško-slovenski Besedojak.
(English-Slovene Dictionary)

25,000 angleških besedi tolmačenih na slovensko. **Cena $5.00.** Sestavil Dr. F. J. Kern. Naroči se na sledeči naslov:

Dr. F. J. KERN
6202 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Pošljite Postal ali Express Money Order, Check ali denar v registriranem pismu.

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lymen B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokopis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatične tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City
STANE $3.00

Sedaj smo dobili v zalogo najnovejše glasne prave Columbia Gramofone. Tukaj vam je slika, stane vas le $32.50

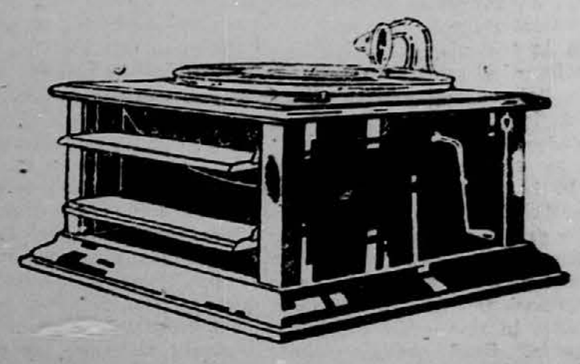

Imam tudi nove cenike za prave Kranjske Columbia plošče. Pišite pojn takoj.
Ta gramofon igra tako glasno da ga slišite na miljo daleč. Brez colnine ga ahko nesete v kufru kadar greste v stari kraj. Ne pozabite da boste pošteno postreženi za Vaš denar vedno le pri:

IVAN PAJK, 24 Main Street, Conemaugh, Pa.